



Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.



IDÄN

Julen är här



UR INNEHÅLLET:
VISBY-VÄSTERGÖTLAND
FEM DVGN
*En julresa för
sextio år sedan.*
MARIE KNAPP
*Legend av
Anna Lenah Elgström*
VÄGEN TILL
HJÄRTATS KAMMARE
av Anna Branting
HEMMEN, BARNEN OCH
MUSIKEN
JUBILÉUMSARTIKEL
*av
Alice Tegnér.*

JAEGER
HOVFOTO.

K R Ö N I K A

Om åtskilligt.

MED ENS HAR DEN KORREKTA HUVUDSTADEN fått en hemtrevlig, idyllisk prägel. Det känns riktigt varmt mitt i vinterkyla och snö. Ty gatorna äro inbäddade i gran och tall och det flamar och tindrar av tusende ljuslågor över våra huvuden. Julmarknaden är livligare än någonsin. T. o. m. ett karnevalståg med ljusbringande Lucior har man ställt till för att liva upp andarna. D. v. s. köplusten. Man sparar inga kostnader för att göra december till en utomordentligt dyr månad, en månad, då man känner sig som slagen till en slant, enligt Lili Ziedners definition på november i en av hennes förtjusande dårsener. För min enkla del känner jag stor tacksamhet mot alla de affärsmän, som i dessa dagar offrat så mycket på stadens jultutsmyckning. Jag säger offrat, ty mig och säkert många med mig ha de gjort ett visst offer — julklappspengarna äro bestämda till en viss summa, ljusgirlander och pepparkakshus kunna inte varken öka summan eller locka mig från det utstakade målet. Men vägen dit är som ett strålende féeri ur Tusen och en natt och därför vårt djupt kända tack.

Egentligen har folk inte tid att gå på teatern i julbestyrdagarna och man får väl hoppas att detta är förklaringen till Oscarsteaterns magra publikframgång med Rollands "Spelet om kärleken och döden". Men hoppet är mestadels bedrägligt. Och förklaringen har man nog snarare i att teaterpubliken visserligen inte är rädd för stor konst eller ens tragisk, bara den är tillräckligt gammal, men nutida konst avskräcker. Sovringen har inte hunnit göras och därför får all nutida konst gälla för konstig. Synd om Rollands revolutionsdrama, som har en klassisk tragedis djupa konflikt i nutida diktarrytm, skulle drunkna i denna fördom.

Det är många ord av ädel och pejlande tanke som man stannar vid i denna pjäs. Sophie, som slits i den alldagliga, evigt nya striden mellan sin plikt-känsla och sitt goda kamratskap till sin make och sin kärlek till en annan man, har fått flera på sin lott. Och kanske behövs det också en kvinnas vishet och naivitet till för att om revolutionsidealen och hela det invecklade samhällsmaskineriet utbrista:

— "Jag hatar dem, alla dessa ideal, dessa hjärnspöken, som männen hänge sig åt som åt en last, som ödelägger livet. Livet — det ha vi ju inpå oss, runt omkring, så enkelt och så skönt. Man behöver bara böja sig för att plocka det. Och de förstå inte att njuta det längre. Deras tro är en mani, ett gift, som sänker dem i en farlig sömn, som dödar. För den ha de offrat mig. — Och nu skulle allt vara slut."

Åtskilliga livets problem rymmas i dessa enkla ord. Men svaren äro

många. Och så blir hela apparaten lika krånglig igen.

En som också gärna vill stanna vid scenens diktarord är Lars Hanson på hemfärd från Hollywood. Han har i en intervju gjort en högst anmärkningsvärd och hederlig beaktelse om filmskådespelarens arbete. Det är blott och bart teknik, säger han, och kom inte och säg att filmskådespelaren lever i sin roll.

Var det inte det man alltid har trott, om och sedan man haft tillfälle att titta på i en filmateljé en dag! Men inte vågar man komma med dylikt bondförstånd, när förnäma och akademiska herrar recensenter skriva djupsinniga analyser om — ja, några citat har jag antecknat ur en stor daglig huvudstadstidning. Om Jannings i "Frestelse" utropar dess anmälare: "Blott livet självt. Ej mera en skådespelares verk." Och om Greta Garbo heter det:

"En tolkerska, som i sin livstolkning har all livets visdom förenad med en ung kvinnas ut-sökta skönhet och charm." Inte mycket mindre av livets visdom och kvinnlig skönhet har Norma Talmadge fått ut av den gamla Kame-liadamen, ty om henne säger någon: "Med ett enda medel vinner hon sin stora seger, med skönheten, icke ordet i trång mening, utan i den skönhet, som utstrålar från hennes skapande andes skönhetskrav och skönhetslängtan!"

"Pots tausen, haben wir das alles getan!" — säkert skulle damerna Talmadge och Garbo, åtminstone längst inne i sina tankars fördolda, instämma med den tyske kejsaren, om man satte tidningen i deras hand en dag, när det vitglödande ljuset flödar över filmateljéns megafonskrikande regissörer och rekvisita och huvudvärken hamrar bakom deras vitsminskade pannor, därför att de nu efter två timmars väntan på en liten salongsentré börja känna längtan efter en matbit.

*

Glöm inte att prenumerera på
IDUN 1928!

En nätt överraskning i julbrådskan bragte reservlöjtnanten Norberg, som satte skräck i hela svenska folket med sin spionerihistoria. Man trodde minst att sovjet redan etablerat sig på vår kungl. generalstab och om en vecka skulle stå med sina soldater framför Stockholm. Nå, så farligt var det ju inte sedan, men ruskigt såg det ut och medan det ännu såg så ruskigt ut förhörde jag mig hos en gammal pålitlig militärpamp om hans åsikt i saken. Han svarade:

— Jag har sannerligen inte tagit reda på vad karl'n haft för sig. Men vad han än har gjort så kan han inte ha gjort Sveriges försvar tiondelen så mycket skada som Sveriges riksdag gjort.

Jojo!

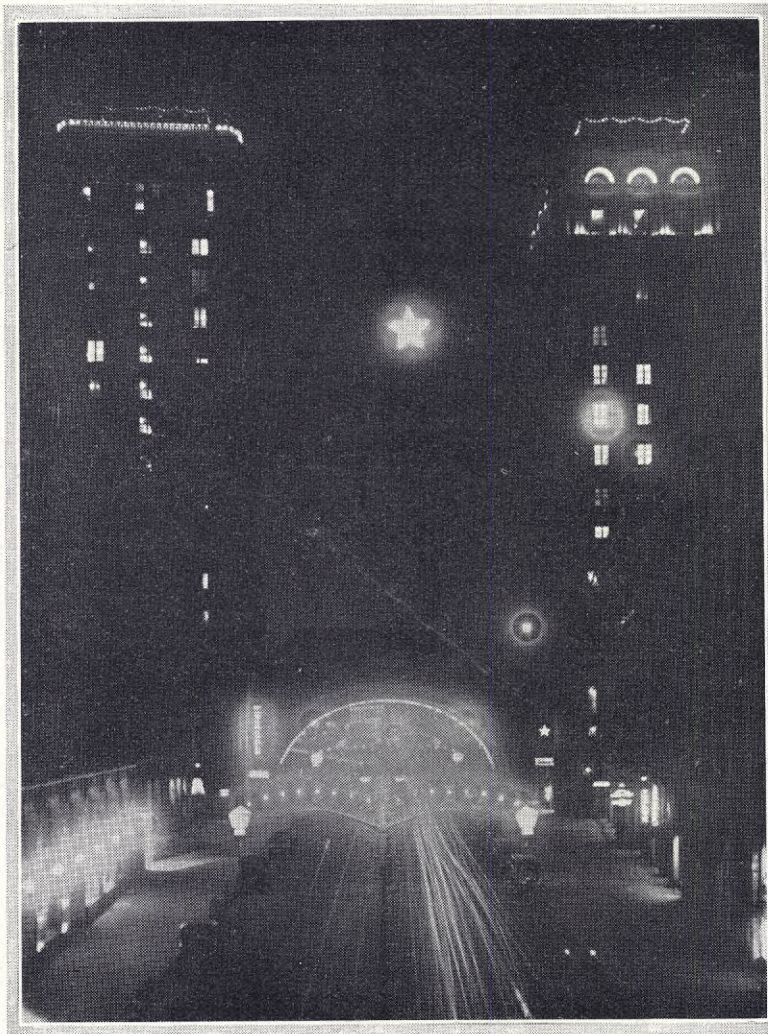
*

Från England kommer ett trösterikt julbudskap om att dess kvinnor vunnit ännu en etapp mot den efterträdade jämlikheten med männen. Säkert skall det glädja deras svenska systrar att höra därom och deltaga med dem i segerruset.

Jo, de i den engelska gruvindustrin anställda damerna ha efter en hel del överläggningar med de styrande lyckats få igenom en reform, som tillåter kvinnor liksom män att — röka under arbetet. Äran av att ha sagt det förlösande ordet i konflikten tillkommer den vise man, som dekreterade att han hellre ville att damerna skulle röka under arbetet än lämna sitt arbete för att smyga sig till ett bloss i några som man alltså inte längre kan kalla kafferaster.

Man vet inte om man ska skratta eller gråta. Men önska varann god jul, det gör vi i alla fall.

E.BE.



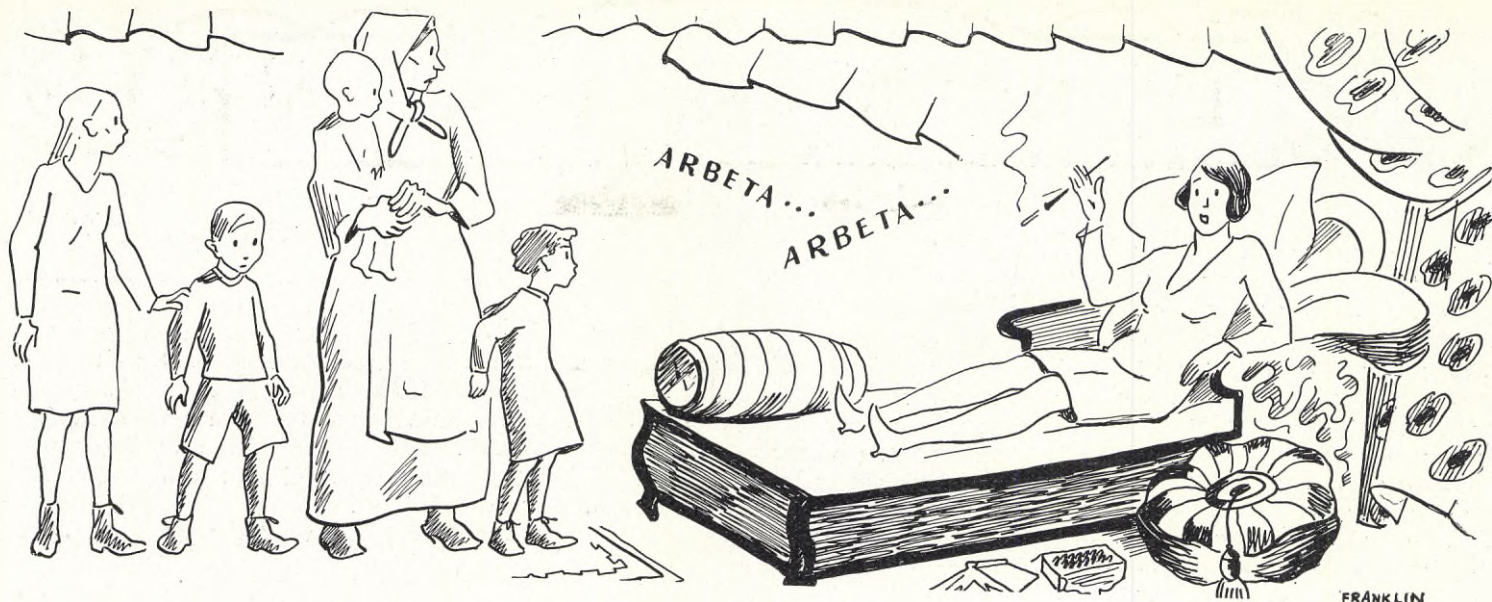
Juleklärering på Kungsgatan i Stockholm.



Både kameran
och filmen
bör vara
av märket

KODAK
EASTMAN KODAK COMP.

Alla fotografiska artiklar,
framkallning & kopiering genom
HASSELBLADS FOTOGR. A.-B.
Göteborg - Malmö - Stockholm



Ä R H O N P A R A S I T ?

EN SJÄLVRANNSAKAN VID JULETID

ÄR DEN SKYDDADE, SORGLÖSA kvinnan i ett förmöget hem ingenting annat än "fransen på duken", som en engelsk förf. karakteriserat henne? Eller har också hon en uppgift, även om hon för de flesta verkar sysslös, ja t. o. m. parasit på en man, som måste arbeta för henne?

Problemet, de skyddades och mättas problem, rycker oss närmare för var dag, ju mera fullkommat hushållsmaskineriet blir, ju mindre mänsklig arbetskraft det behövs att hålla våra hem gående. Det är ett mycket begränsat fåtal, som leva i ett rikt hems infattning utan materiella bekymmer som lyxkvinnor. I Sverige är lyxkvinnan ännu sällsyntare än på andra håll t. ex. i romanska länder eller i Nordamerika. Hennes mission skulle bestå i att "vara till och vara skön". Och med det bör hon låta sig nöja. Ja, bör hon det? Finns det ingen uppgift även för dessa skyddade kvinnor och vilken skulle det i så fall vara?

En av dem har här tagit till orda. Hon är mycket missbelåten med sig själv, hon griper ut i luften efter en uppgift att fylla sitt liv med. Skulle hon och hennes gelikar inte kunna finna en på mycket nära håll eller vad säga Iduns läsarinor?

Vi lämna nu ordet åt den uppvaknande självföraktande Fru Dagmar. Hon har nyss kommit hem från en underbar nöjesresa till Paris och genom samtal med en väninna som har sjukdom och ekonomiska bekymmer att dragas med, fått anledning till självrannsakan. Fru Dagmar säger i sin monolog:

— Jag ringde upp Alfhild i dag. Egentligen för att höra hur det blivit med hennes man, som legat sjuk nu i flera månader. Vad hon lät trött! Dödstrött. Det går så sakta med tillfrisknandet, och doktorn ordinerar vila och luftombyte. "Ja, det vore naturligtvis det allra bästa!" utropade jag. "Och du borde verkligen följa med, Alfhild. Du låter så förfärligt trött." — "Lilla barn, du vet inte vad du talar om!" svarade hon sorgset. "Vi ha faktiskt inte råd. Du anar inte, vad dessa månader kostat oss."

Jag kände mig träffad mitt i hjärtat. "Råd. De ha inte råd till en resa som är så nödvändig, och vi, vi bara reser för nöjes skull! Jag skämdes, så jag måste byta samtalsämne."

Jag föraktar mig själv, för att jag sitter här med två jungfrur och mår. Ja, just mår! Kan man kalla det för annat, när man aldrig

behövt försaka det nödvändigaste, aldrig behövt ängslas för morgondagen! Och så går man och beklagar sig själv, för att man inte har råd till det och det och det! Nästan sätter en liten, liten martyrgloria omkring sitt välfriserade lilla huvud. Mitt i en värld, där millioner lida dag och natt under sjukdom och fattigdoms järntryck, mitt i denna värld kan det sitta människor med händerna i kors och njuta av livet i fulla drag!

Här går man och tittar ängsligt på verkliga och obefintliga rynkor! Man kinkar för att man är trött i fötterna — då man sprungit timvis ur butik och i butik efter struntsaker. Man drar sig utmattad på en ottoman, sedan man dammtorkat ett par rum en fredagsförmiddag, då jungfrun, stackarn, skurat och polerat och knappt hunnit dra andan för att hinna allt.

Är det inte löjligt! Är man inte en yn-

kygg! Nej, upp kl. 7 skulle man. Man skulle gno med känsla och övertygelse och sjunga till, ända tills solen gått ner — för att sedan stoppa familjens strumpor vid kvällslampan. Man skulle klara sin skiva, helt enkelt utan jungfru och ta ungarna till hjälp! Ja, man skulle lägga av alla later och bli ett rejält kvinnfolk utan nerver och den där bråten, som bara är i vägen.

En fattig hustru får hinna allt, får orka allt, utan hjälp. Jag minns väl på landet, där en hustru skall sköta *allt* inomhus, och dessutom mjölka kor tre gånger om dagen, första mjölkningen kl. 4 på morgonen. Hon hade stugan full av barn, och den siste lille låg kanske vid bröstet.

Vad jag beundrar dessa kvinnor! De äro livets korsfarare, ty de gå ut för att bekämpa oss andra, oss lättingar, oss, som slinka undan, då det gäller. Jag vill falla ned och tillbedja alla de som i tysthet kämpa och lida, de som förvalta sitt pund, det må sedan vara litet eller stort.

Om jag kunde vakna en morgon som "en ny människa, med nytt sinne, ny håg och ny kraft"! Då hade inte denna gnagande missnöjdhet med mig själv och mitt liv varit förgäves. Det är som om jag ginge i en själsvända ständigt. Jag vill kunna göra något av mitt liv! Jag kan inte längre se dagarna rinna bort i sanden. Tiden går. Vad gör jag egentligen? Ingenting, som inte vem som helst skulle kunna göra i mitt ställe mycket bättre. Sköter jag t. ex. våra små förtjusande barn? Nej, ty jag har en barnsköterska. Sköter jag vårt vackra lilla hem? Nej, ty jag har en kunnig jungfru. Förtjänar jag ett öre till detta vårt hem, för dessa våra barns fostran, för mina egna personliga behov ens? Nej, ty den underbaraste av män slavar dag ut och dag in för oss alla och för att tillfredsställa sin bortskämda hustrus nycker.

Är jag då inte en av dessa parasiter, som lever på andras bekostnad, som njuter frukten av andras arbete, som tanklöst slösar, när andra svälta och lida! Men jag ville bli en levande, arbetande, tänkande, god människa, som är värd att få leva!

Ty i vår jäktade, oroliga tid behövs det människor med starka känslor och starka hjärtan. Och först och främst måste vi äga det, vi, som föra nya unga härar ut livets strid.

FRU DAGMAR.



Ett vackert barnporträtt av lilla Mathilda Jungstedt, dotter till målaren Kurt Jungstedt och sondotter till operasångerskan Mathilda Jungstedt-Reutersvärd. Kolteckning av Milly Slöör, som just nu har utställning i sin ateljé. (Foto: O. E. Ellqvist.)

EKSTRÖMS JÄSTMJÖL



ALLA SOM BAKA HEMMA
inse värdet av Ekströms Jästmjöl. Ju bättre brödet har jäst i ugnen, desto bättre, mera välsmakande och lättsmält blir det. Använd därför alltid Ekströms Jästmjöl.
— Cream-Phosphatpulvret med den underbara jästkraften.



NORRLANDSSKILDNINGAR

NÅGRA BÖCKER TILL JULBORDET.

FÖR NÅGRA DECENNIER SEDAN var det huvudsakligen romantiken och sagostämningen i Norrland som fann sin utlösning i poesi och prosa. Landet däruppe i norr, med sina ljusa sommarnätter och sina vintrars norrsken, har alltid lockat på ett sådant sätt, och "Ådalens poesi" gav upphov till en hel genre, som saknade Pelle Molins konstnärliga halt, och som i sitt pendlande mellan det poetiska och det sentimentala, inbjöd till förlöjligande. Dessa sagoflickor och diktargossar föreföllo lika främmande i de norrländska skogarna som operasångare i nationaldräkt, och den tunna verklighet som romantiken ikläddes, räckte icke till att skyla bristerna i den konstruerade vildmarkspoesien.

Med *Astrid Väring* och *Ragnar Holmström* har den svenska litteraturen begåvats med ett par prosadiktare, vilka fått det verkliga greppet om Norrlands, enkannerligen Västerbottens, allmoge. De ha gjort ärliga försök att tränga ned i folksjälens, och därför ha deras Norrlandsskildringar blivit något helt annat än ett tunt bladguld kring en mager stomme. Redan för ett år sedan fästes uppmärksamheten vid Astrid Värings "Frosten", ett debutarbete av mindre vanliga mått, en stark och koncentrerad människoskildring från nödåren i Västerbotten.

Det var livets fräna och hårda verklighet som slog emot läsaren från bokens blad, hårda och frusna öden i relief mot en karg och ödslig natur. Det var med intresse och gripethet man följde Mats barndomsår i den torvtiga gården, vilken till slut hamnar i storpatronens händer, och det fanns i vissa av dessa prosasycken en episk bredd, som tydde på att författarinnan ägde en betydande berättartalang.

Med sin nyligen utkomna bok, "*Vintermyren*", fortsätter Astrid Väring att tälja Mats Jonssons levnadsöden. I denna del saknar man något av den koncentration som utmärkt "Frosten". Berättelsen löper så att säga på tre linjer, i det den sysselsätter sig med Mats, med Anna-Gretas och med Ejnars öden, vilka slutligen förenas i epilogen. Den lille pojken som låg huvudstupa i vitmossan och grävde ned händerna i mulden när barndomshemmet gick under klubban, har kommit in till staden för att skaffa sig bokligt vett, och vad han ruvar på, det är hämnden, bondsonens hämnd mot den som ryckt fädernejorden ur hans händer, och som bringat olycka och elände över så många av gårdarna i Tavle by. Det finns kraft och viljestyrka hos denne pojke som vuxit upp under svältens färla och sett kalldimorna stiga upp från vintermyrens svarta hål, spridande död och förintelse över knappt mognade tegar. Han kommer sig upp i världen. På grund av sin ärlighet och klokhet blir han slutligen upptagen som kompanjon åt den mäktige handelsmannen Gebhardt, och det är till Mats kammare de sturska bondsonerna vända sina steg när patron Grubb rövat ifrån dem skogen och levebrödet.

Men när den mäktige, som skövlat så många bondehemman och schackrat med

Gurli Hertzman-Ericson granskar här tre nya Norrlandsskildringar, som hon finner äkta och läsvärda.

så många människoliv för att öka riksdalarna i sina kassakistor, själv ligger på sitt eländes och plågas läger, märkt av den Gud vars bud han trotsat, då ha Mats Jonssons hämndtankar icke längre någon styrka. Han har trotsat storpatronen, skaffat sig de jordlotter och skogar som den andre eftertraktat, men han känner själv hur handeln och köpenskapen alstrat en oro i blodet och en benägenhet att icke vara alltför nogräknad med medlen. När han därför står inför valet att övertaga sågen och bli storpatron i Grubbens ställe, så gör han en helomvändning, oförklarlig för många, men en seger över hans sämre jag. Det är bondeblodet som kallar honom tillbaka till jorden och torvan. Där är vintermyren som väntar på att utdikas och där är ungdomens kärleksdröm. Jorden, den karga, ogästvänliga jorden, som så snålt mäter ut skördarna åt de händer, vilka brukat och sått den, det är den som ligger och väntar på Mats Jonssons livsverk.

Även i denna bok har Astrid Väring på ett utmärkt sätt lyckats fånga ensligheten och ödemarksstämningen i Norrland samt det isolerade och frostbitna hos människorna. I Mats Jonssons gestalt har hon tecknat en präktig typ av den västerbottinske bonden, seg och trofast, märkt av barndomsårens bittra kamp mot fattigdomen, men rakryggad och obruten trots allt. Dessa människor äro icke bara alster av en rörlig diktarfantasi, utan de äga



Fru Sonja Björnstjerna, f. Wallenberg, maka till rytmästaren vid Livregementets dragoner, Carl Björnstjerna.

en så påtaglig verklighet, att man kan betrakta dessa skildringar från 1860-talets Västerbotten såsom ett kulturhistoriskt dokument av betydande värde.

Även Ragnar Holmströms berättelse är en direkt fortsättning på hans tidigare utkomna "Jonas Ödmarks historia", som avslutades med Jonas Ödmarks tragiska död. Nu är det hans söners öden som skildras, öden, vilka fast och olösligt äro sammanknutna med fadrens.

Det har vilat något ovanligt friskt och saltmättat över Ragnar Holmströms skildringar av sjömanslivet, men det är väl frågan om ifall han icke i karaktärsteckningens djup och berättelsens fasthet, når högre i sina norrlandsberättelser. Även hans allmoge är sedd mot verklighetens bakgrund, och i sin säkra komposition ger hans berättelse tyngd och allvar åt de öden som rullas upp. Författaren har tagit fasta på det religiösa draget hos dessa människor, vilkas liv formas efter hårdare och strängare linjer än de flesta. Det blir äldste sonen, som på sina axlar tar bördan av faderns skuld. Han gifter sig med den flicka, vars olycka fadern vållat. Självmant avsäger han sig lycka och ungdomsglädje, ty ingen får ana att fadern varit en självspilling. Aktat och hedrat skall deras namn alltjämt vara i bygden, och hellre än att utlämna det till smädelse och förtal, kopplar han in sitt liv i ett spår, där inga glädjessor kunna blomma.

Bröderna frukta den osanning på vilken deras liv skola byggas vidare, men de äro svagare än den äldste, och de foga sig. Ingen misstänker att inte allt är som det skall vara, ingen vet att det icke är Anton Ödmark som är far till det barn hans hustru väntar. Men lögnen äter sig inåt och fräter på själarna. Det mörka brottet ruvar som en olycksfågel över gården, och med psykologisk insikt visar författaren, hur dessa människor, vilka själva äro medvetna om sin skuld i det de fördolt sanningen, omedelbart dra olyckorna till sig. De komma icke som ett straff, utan som ett ont, vilket fötts ur deras egen själavända.

Det finns något av den gamla grekiska tragediens dualism i dessa bröders öden. Motivet att bevara faderns namn rentvått från skam är gott, men lögnen är ett ont och konflikten blir olöslig. Det är i konflikten mellan sådana stridiga moralbud människan går under, och bröderna Ödmark utgöra icke några undantag. Till och med den starke Anton dukar till slut under.

Levande, och med realistisk styrka, har Ragnar Holmström tecknat deras historia. I sina naturskildringar har han fångat något av Norrlands själ, av den mörkrets och tyngdens ande, som gör vintrarna så långa och även lägger sin tyngd över människornas sinnen.

Efter en mångårig tystnad har *Maria Rieck-Müller* samlat sig till en roman i två delar, av vilka den första nu är utkommen. "*Mikael Fluhr*" är bokens titel, och på vinjetten ser man en jordarbetare som med sitt spett bryter loss

(Forts. sid. 1310.)

Det är skillnad på
NYSILVER
och nysilver. Köper Ni en vara med vidstående varumärke gör Ni ett gott köp. Finnes hos varje guldsmed.

Inreg.  varum.
Tillverkare:
Guldsmeds A.-B. i Stockholm

GUBBENS

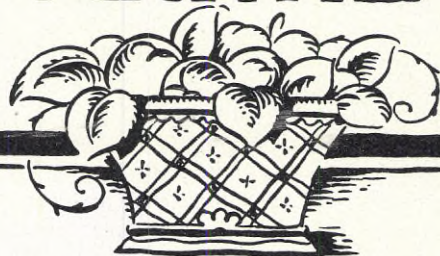
Egen ostron-
anjovis
Kalasfiskpudding
Kalasfiskbullar

Kalas sill
Kaviar
Vingasill
Matjessill

rekommenderas som marknadens finaste konserverinläggningar.



IDUNS JUBILEUMS-ARTIKLAR



IDUNS REDAKTION HAR GJORT mig den äran att bedja mig framlägga min uppfattning av musikens och sångens ställning i de svenska hemmen för närvarande och önskemål för densammas framtid.

Allt för ofullständigt kan jag yttra mig i denna förstnämnda sak, med den begränsade överblick jag i min vrå har över andra hem än dem i våra närmare kretsar. I dem äro musiken och sången hemmastadda. Där kunna barn och vänner samlas höst- och vinterkvällar kring flygeln, medan brasans färgglöd strömmar ut över ungdomen, grupperad på braskuddar och mattor, och över de äldre i sina soffhörn och fåtöljer, medan den ene hos pianisten eller violinisten "beställer" Bach och Beethoven, den andre Schumann och Chopin, en tredje modern musik. Ibland händer det att en hel blandad kör stämmer upp sånger ur sin glada eller allvarliga repertoar. Skulle så de vuxna ungdomarna vilja röra på sig i en eller annan dansrytm, så vad ont i det? Det är helt enkelt förtjusande att se unga människor glida fram i graciösa rörelser till vacker musik eller i käcka danslekar, dessa må nu heta daldans, polka, väva vadmal eller foxtrot. I ett glatt och gott hem kan ej dansen göra skada. Och i rytmiska rörelser kommer själva livets fart, hjärtats puls till uttryck.

Sinnet för rytm, ja, det har den moderna musiken uppövat i otrolig grad.

För länge sedan skrev jag i en tidskrift en uppmaning till hemmen att riktigt tidigt låta barnen få roa sig med rytmövningar. Härtill kan i nödfall t. o. m. en leksakstrumma vara tillräcklig som ackompanjator. Hur stråla inte barnaögon, bara när en äldre kamrat med några trum-rytmer leder de små runt salsgolvet.

Rytmkänslan leder sedan barnet in i förstågan att uppfatta och glädjas åt stigandet och fallandet av en melodi, crescendo och bortedöendet i en musikalisk fras, fram till njutandet av musikens, sångens, poesiers verkliga skönhetsvärden.

Och så — rytmen liksom eggjar den lyssnande till handling, till självverksamhet. Och här tänker jag på något som är av verklig vikt för ungdomen. Den bör ej få allt arrangerat för sig, ej bli enbart mottagare av ett nöje, såsom vid bio- eller teaterbesök. Försök — skulle jag vilja säga till hemmen — försök att få barnen att själva "ställa till" roligheter hemma. Få dem att måla ihop, att "svänga upp" en dekoration, att ordna med enkla dräkter (material är nu så överkomligt), att fundera ut en förbättring i belysningen o. s. v.

Hemmen, barnen och musiken.

Av

Alice Tegnér.

"Sjung med oss, mamma!" — "Dags visor" — vilket svenskt hem har inte öppnat sina dörrar för dem? Den generation, som nu kommit till mogen ålder fick som barn den storartade gåvan av de bästa barnvisor i världen av fru Alice Tegnér. Än i dag finns hon lyckligtvis mitt ibland oss, fastän det nu är för barnbarnen och inte för de egna småttingarna längre hon skriver sina visor. De ord om sången och musiken i de svenska hemmen hon här riktar till oss ha erfarenhetens djupt kända verklighet bakom sig.

En trevlig julfest i Idunklubben.

ALLA VORO SÄKERT ÖVERENS OM saken: det var en verkligt lyckad julfest i Idunklubben i år, stämmingsfull, glad och otvungen. Över 200 personer hade infunnit sig på Skansens Högloft måndagskvällen den 12 dennes och festen präglades från början till slut av äkta svensk julstämning. Skansen var klädd i snö och Högloftet i julskrud och gästerna välkomnades av Lucia, som bjöd på glögg och julgotter.

Kvällens soaréprogram senterades livligt. Det blev, efter musik av fröken A. Valentin och av bygdespelmän, sång av Marianne Mörner till fru Märtha av Klintbergs ackompanjemang. Operasångerskan fru Liva Järnefelt beredde auditoriet en glad stund med sina humoristiska visor, hon har en ädra av bstant humor, som gestaltar Fröding och "Soldatgossen" m. fl. just på det rätta sättet. Med vemod erforo vi att fru Järnefelt bara några timmar efter denna glada visstund på tisdagens förmiddag råkade ut för ett svårt olycksfall — klubben sänder henne genom denna spalt en varm önskan om snar bättring. Stormande applåder erövrade slutligen Inga Tidblad i Emelie Högqvists graciösa gestalt, då hon föredrog "Jungfrun av Orleans" och ännu mer Karlfeldts Dalmålingar, som hon torde läsa med ännu av ingen annan uppnått personligt konstnärsskap i genren.

Efter soarén följde animerad supé, där var och en bör ha fått äta sig mätt på smörgåsar, ty sådana hade brettis i ett antal av 3 å 4 per person. Vid supén utbyttes ömsesidiga tacksamhetsbetygelser för det gångna året. Och Idun ber nu att få instämma med tack i främsta rummet till klubbens ordf. grevinnan Fanny v. Wilamowitz-Moellendorff för hennes inspirerande ledarskap — med henne vid rodret är varje klubbssammankomst en upplevelse. Vidare sänder Idun sitt tack till fröken A. Valentin, vår ottröttliga alltid lika glada och pigga musikaliska chef, till klubbens omtänksamma och omhuldande humor fru E. Bohman samt dess energiska kassör, fru S. Segerblom. Slutligen hjärtligt tack till de värderade artister, som med sin medverkan gävo glans åt julfesten och även till Högloftets direktion för tillmötesgående och goda arrangemang.

och så själva sätta upp en enkel teaterpjäs, att i tablå eller handling illustrera en visa, en situation, att inlära en dans från äldre tider i tidens kostym, att framställa några av julens traditioner (Lucia, krubban, de vise männen, stjärngossarna). Aldrig äro barnen så glada och så tillfreds, som när de få utföra något själva. Men, de skola känna att de ha föräldrarnas deltagande och intresse med sig. Då bör väl familjekretsen kunna hållas samman och lusten att ständigt söka nöjen utomhus kunna något dämpas.

Äro barnen röstbegävrade så kan, om något, sången bli ett det mest enande element i ett hem. Det finns ju sånger som kunna roa både farföräldrar och barnbarn, medan mor eller far ackompanjerar. Jag tänker inte endast på egentliga barnsånger utan också på värdefullare saker. Framförallt på psalmer, något som barn bruka vara mycket intresserade av att sjunga med de äldre, även psalmer med en lång rad verser. Just nu vid julen borde pianospelande mammor inte försumma att låta barnen lära sig våra underbart vackra julpsalmer. Skolan gör säkert vad den hinner med därvidlag. Hemmen böra ständigt hålla minnet av dem vid makt.

Hemmen borde ej lämna åt skolan med dess alltför få sångtimmar uppgiften att föra ungdomen in i musikens värld. Konserter och oförberedda teater- och operabesök räcka ej heller till för att giva de mycket unga ett musikintyck eller poetiskt intryck som griper om själen. Härtill fordras återigen först en smula självverksamhet. Locka de unga att själva recitera där hemma, och sjung med dem! Vilket barn vill tala om sin kärlek till det goda, till Gud, hem, vänner, fosterland? Men hur lätt går det ej att sjunga ut något av dessa känslor och under sången — gärna samman med andra, "unisont" — värmas av dem något, som jag förut framhållit i företalet till "Unga röster"! Ingen pedagogisk pekpinne bör märkas i sångtexterna, men de sånger de unga fördjupa sig i, böra vara framsprungna ur en stark, ädel, rensinnad personlighet.

Har en ung person redan tidigt vant sig vid att själv sålunda idka musik av olika slag, då kommer hon sannolikt att längre fram bli så mycket mera mottaglig för den obeskrivliga glädje och den uppehållande styrka som beredas en stackars jordevarelse i denna ofta så gråa värld, kraften och glädjen av själslöftande, livsbärande poesi och musik.

Vet Ni något som lättare enar skilda viljor, mildrar hårdhet, bildar hjärtat.

ALICE TEGNÉR.

BRYGG
"MUMMA"
TILL JULEN

på följande sätt: En halvbutelj CARNEGIE PORTER blandas med en halvbutelj pilsnerdricka, i vilket senare först lösts en å två matskedar strösocker.

VÄGEN TILL HJÄRTATS KAMMARE

DE GODA SYNDARE OCH PUBLIKANER ERÖVRA HJÄRTAT LÄTTARE ÄN FARISÉERNA.

EN MÄNNISKA SÅDAN SOM NI OCH jag, som lever i ett stort samhälle och har hundra trådar ut till världen, är en mycket invecklad företeelse. Ty det mesta vi företaga oss har litet eller intet gemensamt med vår innersta kärna. Vårt arbete, våra dagliga vanor, så gott som hela vårt liv sker automatiskt, det är en massa skal vi omgett oss med, men det är inte vi själva. Dagen med all sin gärning eller ock sin slapphet förvirrar, man dröjer inte för att begrunda: Vem är jag, vad vill jag? Man låter det gå allt efter sin läggning, snabbt eller drönande, tills aftonen kommer, den ena aftonen efter den andra, för att en ny liknande dag skall börja.

Men någon gång händer det att man utan sorgsenhet vakar en natt igenom. Och då är det som om skalen fallit bort och man är endast en liten arm, frågande själ, okänd av alla. Så skedde mig nyss. Och nerifrån min egen ringhet såg jag i minnet två ansikten, en ung flickas himmelskt blåa ögon och en gammal fattig, vissnad man. Jag tänkte: Ni båda äro de enda helgon jag någonsin känt, men ni äro helgon, ni förkroppsliga båda det renaste, mest uppoffrande, mest självförglömmande som jorden burit, ni leva båda i fattigdomens skugga, men för mig stråla ni som stjärnor.

Flickan är nu en åldrad kvinna, men jag tänker på henne som ung, jag möter henne ännu någon gång, ack alltför sällan, men hon har alltjämt en oförstörbar godhets glans i sina blåa ögon. Det är dagens gärning och slapphet som hindrar mig att möta henne, om jag ens då minns henne. Men hon skulle mottaga mig, icke med öppna armar, ty hon är gammaldags blyg och försynt, men hon skulle offra sin sista slant för att fira och fågna mig.

Mannen såg jag igår. Han kommer icke, som en och annan för att »hälsa på» och för att han »kände excellensen» och för att han har det så bekymmersamt, nej han kom för arbete, ty fast han för länge sen bort få vila sina trötta, värkande ben håller han i med att arbeta, arbeta. Ack, när jag hör tjugufem års män berätta att de måste resa bort för att »få sträcka ut sig» ser jag rött, och jag tänker på honom som låter exploatera sig av rikt folk, därför att han är för blygsam att ta ordentligt betalt.

Ett ordstäv säger att vägen till helvetet är stenlagd med goda föresatser. Nej, för ingen del är det så. Vi få visst intet helvete, fastän vi svika våra goda föresatser, på sin höjd ett litet stygn, om ens det. Det där som vi känna då vi äro helt oss själva, det glömma vi fort.

Om det ock är sant att ingenting inverkar så starkt på mitt innersta som godhet och ädelmod, så följer inte därav att min yttre skalomhöljda människa söker helgonens umgänge. Vore det så, vore jag själv på väg mot helgonglorian. Men jag är inte född sådan, och världen har ytterligare fördärvat mig och aldrig blir jag

Av

Anna Branting

Vad tycker mitt hjärta mest av allt om i livet, vem och vad erövrar det lättast och kommer dess innersta strängar att vibrera? På denna fråga har Anna Branting svarat i en värmande skildring, som kan passa bra för julmeditationer.

bättre. Detta är ingen galghumor, endast ett bekräftande.

Men jag är därför inte alldeles under isen, om jag nu skall fortsätta att tala om vad mitt hjärta tycker om. Jag har åtminstone den goda smaken att älska allt som är vackert och mest av allt vackra själar. Och mitt i all bluff och allt strunt som omger oss finns det många vackra själar. Det är rent av spännande att fiska efter dem. Oerhört sällan äro de som de båda, jag nyss talat om, där ädelheten slår emot vid första mötet. En människa kan synda mot många bud och ändå ha en vacker själ. Bara inte mot det åttonde, eller vad är det för ett, det där om beljuga, förråda och illa berykta sin nästa. Den sorten är svart, nej grårumlig, slemmig som ett träsk. Det träsket kan vara ganska bestickande övervuxet med ett kvickt och

fagert tals förvillande blomster, men gå närmare och man sjunker i smutsen. Sky det, sky det! — En människa kan vara ganska besudlad, men ändå behålla kärnan ren, en människa kan motsvara, ända in i det sista, ett utmärkt anseende men ändå är det skräp med kärnan. För min del föredrar jag de publikaner och syndare framför fariséerna — det betyder så litet vad jag tycker, fariséerna ha ändå alltid övermakten.

Då jag ser tillbaka på min levnad har det alltid varit de goda syndarna jag älskat mest. De goda, aldrig de illasinnade. Ett barn har oskuldens vishet och känner vad som är en god människa. Min dotter Vera som vårdades av flickan, jag talat om, älskade henne mer än någon av oss andra. Icke för att flickan var svag och efterlåtten, ty det var hon, den ljuvliga, utan därför att hon var godheten, kärleken och självuppgivelsen.

I vårt umgänge fanns en man som vi inte sågo något särskilt fel på, han var tvärtom särdeles angenäm och hade »hjärtat på rätta stället», som det heter. En gång då han besökte oss ville han hälsa på min dotter Sonja, då femårig, glad och artig, inte det minsta blyg. Men i stället för att räkna honom sin hand präglades hennes lilla ansikte av vämjelse, hon sprang och gömde sig, grät, och visade sig ej förrän mannen avlägsnat sig. Det befanns att hennes instinkt var riktig, mannen var dålig och farlig för barn, men det förstodo inte vi, som dock borde haft bättre vett.

Om ett eljes vänligt och artigt barn får avsky för någon bör man ej tvinga det till närmande. Det är ej de gamla eller fula de tycka illa om, det är de dåliga, lägg märke till det. Denna gudomliga instinkt försvinner tyvärr med åren, som barka våra känslor. Då vi bli äldre måste vi ha påtagliga bevis för att ett umgänge ej är önskvärdt. Det fordras kraft, ja hårdhet, för att frigöra sig. Den hårdheten har jag.

Ja, vägen till mitt hjärtas kamrar går över godheten. Jag tror mig ha förstätt att en människa med ett verkligt ideellt mål alltid är god. En forskare, en vetenskapsman, blir ädlare ju längre han lever. Hans forskningar ge honom vishet och med vishet följer den fördomsfrihet, som är roten till all godhet. Det är därför det är så renande att vistas bland sådana människor. På samma gång några korn av deras kunskap slår grodd i ens medvetande faller en dag av kärlek till naturen, det friska, det ursprungliga.

Man kan inte alltid, åtminstone ej jag, klargöra källan till den förnöjelse man erfarit i sådant sällskap. Man kan framför allt ingenting säga åt dem, det vederbör. Om jag försöker någon gång blir jag löjlig och sentimental och aktar mig noga den nästa. Det blir bara goddag och adjö och tack så mycket. Men visste dessa stora och visa vad de ge, ja då vore de ej så stora och visa. Ju större en man är, desto mera anspråkslös är han. Det har jag sett på mycket nära håll.



Hjalmar Bergman-filmen "En perfekt gentleman" blir julens stora premiärfilm, där Gösta Ekman spelar huvud- och dubbelroll och där vi få göra bekantskap med ovanstående unga förtjusande dam, hr Ekmans moatje, Lary Jana, stort cabaretnamn på kontinenten.

Matlusten ökas
Förordas av läkare. — Fås å alla apotek.
IDOZAN A svagt avförande.
IDOZAN B ej avförande.

om Ni tar IDOZAN, erkänt bästa järnmedicin. Hög järnhalt.

Begär originalflaska à kr. 3: 50.

Kemisk Tvätt

utföres förstklassigt vid

A.-B. NYA BLÅ HAND

Söder 334 26. Postadress: Liljeholmen. Liljeh. 23.

BUTIKER: Holländaregatan 13. Tel. Norr 4633; Birger Jarlsgatan 7. Tel. Norr 125 09, Riks Tel. 5373; Brännkyrkagatan 2. Tel. Sö. 334 39; Hornsgatan 17. Tel. Sö. 301 35; Anna Wulhjalp, Skolvägen, Älfsjö.

VISBY—VÄSTERGÖTLAND FEM DYGN

EN JULRESA FÖR SEXTIO ÅR SEDAN
SKILDRAD AV EN SOM VAR MED



Sjömännen buro damerna i gullstol.

DET VAR ÅR 1867, EN STRÄNG OCH kall vinter. Vi voro bosatta i Visby. Min far var landshövding på Gottland och ledamot av första kammaren. Alla vintrar brukade vi därför resa till Stockholm till riksdagens öppnande.

Resorna voro svårare och omständligare då än nu minsann. Två gånger i veckan förde ångaren Polhem post och passagerare in till Västerwik. Därifrån fortsatte man ömsom i släde, ömsom i vagn till Norrköping, närmaste station på stambanan.

Jag var 20 år det året och skulle som flera vintrar förut få medfölja till Stockholm. Helgen skulle vi tillbringa i Visby och sedan på nyåret skulle vi fara över till fastlandet. Så hade min far bestämt — men det blev anorlunda!

Startade för Västerwik, men kom till Öland.

Ett par dagar före jul kom kapten H. på Polhem upp till min far och påyrkade, att vi genast skulle giva oss av. — "Det är redan mycket issörja i havet, och om vinden skulle vända sig, kunna vi inte komma in till Västerwik." — Där var intet val. Vi måste göra oss färdiga att resa med detsamma. Att fara upp till Stockholm till en oeldad våning, lockade oss ej. Vi bestämde därför att istället resa till min gifta syster i norra Västergötland. Offrade vi två nätter till resan, kunde vi vara framme där på julafton. Min mor, som var sjuklig och rädd för vinterresorna på havet, hade varit där hela hösten.

Det blev en brådska att hinna; hemmet skulle ju ställas i ordning för vintern och åt fyra personer — min far och mig, en betjänt och en kammarjungfru — skulle det packas för en bortvaro på flera månader. Men vi blevo färdiga. Mina resväskor voro överfulla. En av mina vänner hade trots mina protester stoppat ned matsäck också, en påse färsk julbullar. Sent på kvällen den 22 dec. gingo vi ned till hamnen och lade oss ombord på båten, i bästa förhoppning att vakna i Västerwik. Nästa morgon, den 23:dje, vaknade vi efter en lugn natt, glada att båtfärden gått så lyckligt. Havet var lugnt och soligt, men o, fasa! issörjan blev allt tjockare, ju mer vi närmade oss land. Det blev omöjligt att komma in till Västerwik — havsströmmarna hade kommit oss i förväg! Sälarna lågo och solade sig på isflaken, nöjda och be-

kommo till oss och med dem de fem slädar, som postkarlen beställt från Böda gästgivaregård. Ut i köld och snöstorm måste vi på nytt. Huset, där vi sökt skydd, var Böda Poststuga, som inte på flera vintrar behövt uppsökas, och som därför noga bommats till som överflödig. Det blev ett litet slädparti den kvällen i Böda kronoskog. Jag satt nu varmt i släden med min ryska fordrade "baschlique" neddragen om huvudet, men säkert satt jag ej. Min far bad kusken köra försiktigt. — "Det kan jag ej lova", blev svaret. "Här i skogen finns ingen körväg och efter gårdagens snöstorm äro alla vägar igenrade." — Så började färden på obanade vägar och den första, som kastades ur släden var naturligtvis jag. Jag föll så mjukt i den kalla drivan, men med huvudet blott några tum från en trädstam, och låg där hjälplös, tills man lyfte mig upp och färden kunde fortsättas. Mörkret ökades mer och mer, snöstormen piskade och slet i grannarna. Äntligen voro vi framme vid vår första gästgivaregård. Min far hade velat stanna här över natten, men kapten N. ämnade fortsätta för att snarast möjligt komma över till fastlandet, och jag övertalade min far att göra detsamma. Jag var orolig för färden över Sundet och tyckte det skulle vara lugnare att segla med en flottans officer vid rodet. Efter hästombytet fortsatte så även vi.

I snöoken med 24 graders kyla.

Det hade börjat snöa. Intet mänskligt spår syntes. Alla vägar tycktes igensopade av snö. Ångaren visslade, tills en karl och en släde kom och hämtade posten; så lade de ut och lämnade oss kvar som deporterade på Isbergen.

Länge fingo vi vänta på de slädar, som postkarlen fått order att beställa åt oss vid närmaste gästgivaregård. Det var bitande kallt, — 24° C. På långt håll sågo vi en stuga och började plumsa dit genom drivorna, medan några av oss stannade vid bagaget på stranden. Fånggevaldigern gick först, vi två damer kommo efter. Drivorna voro höga, de manliga stegen långa och våra kjolar styva och tunga av väta och is. Vi tumlade än hit än dit mellan fotspåren under vägen till vår längtans mål — den väntande värmen i stugan. Men — den stugan var lika öde och tom på liv som snödrivan utanför, och dörren var väl låst och tillbommad!

Efter mycken möda fingo vi upp dörren och gingo in för att själva göra upp eld — då saknade vi tändstickor. Skydd mot snöyrans fingo vi dock därinne. Lång blev vår väntan innan de övriga

Den nu 80-åriga fröken Lisen Gyllenram skildrar här mödorna vid en julresa förr i världen. Fröken Gyllenrams namn torde vara känt i vida kretsar från hennes mångåriga verksamhet i Stockholm.

lätna med sin kalla värld. De begärde ej bättre än att få sakta glida fram utan mål eller resplan, men vi — vi skulle ju i land.

Vi måste nu försöka nå fastlandet över

Öland och landvägen ner till Kalmarsund och satte därför kurs på Ölands norra udde, Engeljern. Vid 3-tiden voro vi där. Middag åto vi ombord, och sedan skulle landstigningen ske. Stranden var långgrund, roddbåtarna firades ner och vi packades i båtarna. Men ej ens med dem kommo vi in till stranden. Ner i issörjan måste vi kliva, d. v. s. de manliga passagerarna, bestående av min far och hans betjänt, en kapten N. vid flottan, en fånggevaldiger med en "ofarlig" fånge och 11 stycken förlista tyska sjömän. Vi två kvinnliga passagerare buros av sjömännen i s. k. gullstol. Men väta voro vi alla, när vi äntligen stodo bland höga drivor på stranden.

kommo till oss och med dem de fem slädar, som postkarlen beställt från Böda gästgivaregård. Ut i köld och snöstorm måste vi på nytt. Huset, där vi sökt skydd, var Böda Poststuga, som inte på flera vintrar behövt uppsökas, och som därför noga bommats till som överflödig. Det blev ett litet slädparti den kvällen i Böda kronoskog. Jag satt nu varmt i släden med min ryska fordrade "baschlique" neddragen om huvudet, men säkert satt jag ej. Min far bad kusken köra försiktigt. — "Det kan jag ej lova", blev svaret. "Här i skogen finns ingen körväg och efter gårdagens snöstorm äro alla vägar igenrade." — Så började färden på obanade vägar och den första, som kastades ur släden var naturligtvis jag. Jag föll så mjukt i den kalla drivan, men med huvudet blott några tum från en trädstam, och låg där hjälplös, tills man lyfte mig upp och färden kunde fortsättas. Mörkret ökades mer och mer, snöstormen piskade och slet i grannarna. Äntligen voro vi framme vid vår första gästgivaregård. Min far hade velat stanna här över natten, men kapten N. ämnade fortsätta för att snarast möjligt komma över till fastlandet, och jag övertalade min far att göra detsamma. Jag var orolig för färden över Sundet och tyckte det skulle vara lugnare att segla med en flottans officer vid rodet. Efter hästombytet fortsatte så även vi.

Barkbröd och en julaftonsbrasa på Örmöga gästgivaregård.

Mörkret tilltog och kölden sjönk ända till — 27° C. Vägarna voro oframkomliga i snöyrans, stundtals åkte vi mellan höga murar av drivsnö. Fram på natten började jag längta efter någon föda. Vid en gästgivaregård fick jag en bit bröd, men så uppblandad med bark att jag ej förmådde svälja den. Det var det julbröd, man bakat åt sig. Den vintern var stor hungersnöd på Öland.

(Forts. sid. 1310.)



— dörren var väl låst och tillbommad.



CAP
Pom-Pom



Yppersta kvalitetschoklad i
Palmery och Mjolk
i originalaskar à
1 krona (170 gr.) • 50 öre (80 gr.)



DAMERNAS EGET JUBILEUMSÅR

HUR IDUN HAR FIRAT SINA 40

KVINNORNAS TIDNING FÖRR OCH NU



"Damernas egen", första numret 1887.



"Damernas egen" av år 1927.

Så skall i en vacker dager
framtidsvinnan för oss stå,
en Iduna, ej blott fager,
men med odlad själ också.
Säkert skall hon hemmet smycka
då med mera ärlig lycka.

Detta är slutversen i det poem varmed tidningen Idun presenterade sig i sitt första nummer december 1887. Frithiof Hellberg stavade ännu kvinna med q, men han nämnde henne dock framtidsvinna, en ny kvinna, som skulle kunna nå längre och djupare än en gången och hans egen tids kvinnor voro tillåtna. Och i tjänst för denna strävan ville han sätta sin tidning. Liksom kvinnorna själva fick han strida och streta tappert för att nå sitt mål. Dock, som tiden gick kunde snart både kvinnorna och Idun triumfera.

Med den värld, där kvinnan med k likaväl som med q främst regerar och där hon kanske trivs bäst, är i hemmet. Alltså blev Idun icke bara damernas tidning, utan hemmens; tidningen, av vilken både husets herre, fru och ungdomar hade nöje och behållning.

Sådant var Iduns program för 40 år sedan — så är det än idag. Den yttre miljön ändras, nya generationer växa upp, men livets innersta kärna är och förblir densamma. Därför söker Idun starkt hålla fast vid sina gamla traditioner, vid det program, som var dess första ledstjärna. Och den gör det med den auktoritet, som ålder, erfarenhet och förnäma anor ge.

Men ålder och anor båta föga, om man slår sig till ro med dem. En av en tidnings främsta uppgifter är att spegla sin tid. Och vi tro att en bekantskap med Idun av idag lätt skall övertyga Sveriges kvinnovärld om att Idun friskt och omdömesgillt följer med utvecklingen, framhåller det sunda och ädla i vår tid och kritiserar det förvrängda och sjuka.

Så vill Idun allt framgent komma till sina läsarinor. Det skall bli vår strävan att liksom under gångna 40 år endast giva vår läsekrets det bästa, att göra Idun till en god och pålitlig vän, som håller smakens och tonens fana högt så att Idun med lika goda skäl som nu kan fira sitt nästa jubileum, 50-årsjubileet, och därefter många fler.

Idun har på ett värdigt och glansfullt sätt firat sitt 40-årsjubileum. Aktuella kvinno- och hemfrågor ha följts, skildrats och diskuterats. Litteratur, konst och andra kulturella ämnen liksom sociala problem ha fått sin sakkunniga belysning i Iduns spalter. Idun har bistått sina läsarinor med råd och dåd och de ha i Idun funnit den värdefullaste förströelseläsningen att för-sjunka uti.

De bästa pennorna i vårt land skriva alltjämt i Idun — att räkna upp Iduns medarbetarstab under de gångna åren är att räkna upp hela det kulturella Sverige under 40 år. En blick på Iduns jubileumsartiklar, varmed Idun varje vecka firat sitt 40-årsjubileum under 1927, ger ett lysande prov på Iduns medarbetarstab just nu. Jubileumsartiklar i olika ämnen ha skrivits av: *Annie Åkerhielm, Julia Svedelius, Marika Stjernstedt, Ann Margret Holmgren, Brita Juhlin-Dannfelt, Elisabeth Högström-Löfberg, Eva Fröberg, Andrea Andreen-Svedberg, Frida Stéenhoff, Ellen Reumert, Danmark, David Blomberg, Olga Thinn, Norge, Anna Wahlenberg, Poul Bjerre, Anna Maria Roos, Marcelle Tinayre, Frankrike, Adele Schreiber, Tyskland, Maja Alvin, Elisabeth Wærn-Bugge, Elisabeth Östman-Sundstrand, Mathilda Staël von Holstein, Wilh. Wernstedt, prinsessan Bibesco, England, Jakob Billström, Hildur Dixelius, Ellen Hagen, Birger Mörner, Calla Curman, Arthur Fürstenberg, Anna Lenah Elgström, Alma Söderhjelm, Anna Sörensen, Elisif Théel, Fanny von Wilamowitz-Moellendorff, Ellen Lundberg-Nyblom, Elisabeth Thorman, Gurli Hertzman-Ericson, Agnes Branting, Vera von Kræmer, Sonja Westerstahl, Ida B. Goodwin, Elna Tenow, Olga Raphael-Linden, Ida von Plomgren, Anna Branting, Eskil Andra, Elin Wägner, Lydia Wahlström, Josua Tillgren, Alice Tegnér m. fl. En uppmärksammat artikelserie har också *exkejsarinnan Hermines memoarer* varit. Likaså ha Iduns månadstävlingar givit många bidrag, värdefulla på grund av ämnenas skiftande mångfald, väckande tankar och praktiska råd. Två svenska originalromaner ha givits Iduns läsarinor under 1927: "Mödrar och*

döttrar" av *Annie Åkerhielm* och "Vördig prostens hus" av *Elisabeth Kuylenstierna-Wenster*.

Under det gångna året liksom under de 40 har Idun gjort många aktiva insatser av aktuellt och kulturellt slag. En stor romanpristävling med 10,000 i pris har lockat många deltagare. Iduns romanpristävlingar ha riktat den svenska litteraturen med några av dess mest kända verk, såsom: "Ur Gösta Berlings saga" av *Selma Lagerlöf*, "Den stora Vreden" av *Olof Högborg* m. fl. Iduns kvinnliga akademi har år 1927 tilldelat *Emilia Fogelklou* sitt pris på 1,000 kr. för hennes etiskt och socialt betydande författarskap. Två utställningar i samband med tävlingar ha under året anordnats: en *modefotografiutställning*, som tilldrog sig mycket intresse, och en *utställning av duktyg, damast och dräll*, som av sakkunskapen sades vara en liten kulturpärla. På *Bygge och Bo 1927* presenterade Idun en egen villa, *Idungården*, föremål för allmän beundran. Två *sällskapsresor* ha arrangerats, en till Bryssel och en till Uppsala, där deltagandet var mycket livligt och belåtenheten enstämmig. Iduns *Kvinnoklubb*, som bildades 1924, har haft ett lyckat verksamhetsår och röner alltjämt livlig anslutning. Jubileumsåret avslutas värdigt med *Iduns jubileumsskrift*, praktfullt utstyrd och med bidrag av endast de förnämsta medarbetare.

När Idun nu ingår i ett nytt år och mot nya jubileer står tidningen starkt rustad på alla fronter. Våra läsarinor skola återfinna alla de gamla uppskattade medarbetarna, men även nya ur det unga gardet. Litteraturen kommer att följas av *Gurli Hertzman-Ericson* och för de praktiska avdelningarna svara *Anna Schenström, Marg. v. Schwerin, Elvira Harms, Brita Lidbäck*, f. Rosenblad, m. fl. Från Frankrike har *Marika Stjernstedt* utlovat artiklar och från Finland *Alma Söderhjelm* en intressant artikelserie. Intet skall sparas för att hålla Idun på den höga standard som alltid varit dess förnämliga kännetecken. Idun väntar därför att alltjämt få vara en kär gäst i de svenska hemmen och som alltid "damernas egen".

Ge Eder själv eller Eder goda vän IDUN i julkapp! — Postprenumerera före jul!



En hälsodryck för alla är
"MATTE REAL"
Äkta Brasilianskt Hälsoté
I ORIGINALFÖRPACKNING.

Gen-representant för de nordiska länderna HAN-DELSFIRMAN BRÄSIL, Skånegatan 31, Göteborg. Repr. för mellersta och norra Sverige A.-B. CARL MORTON, Skeppsbron 36, Stockholm.

D:r Lenglet, ordförande i "Internationella Förbundet för rena näringsmedel", Paris: Mattets inflytande över en normal organism synes vara den stimulerande verkan som det utövar på hela nervsystemet, både det cerebro-spinala och det sympatiska. Det bör helst tagas på morgonen, på fastande mage, då det ger en skön känsla av välbehag, det ökar krafterna och klarar hjärnan.

TYCK OM MÄNNISKORNA!

EN REGEL FÖR UMGÄNGETS SVÅRA KONST

VAD MAN SÄGER I IDUNS MÅNADSTÄVLAN.

ORDET "UMGÄNGESKONST" LEDDE strax mina tankar till att definiera begreppet konst, så olika hos olika människor.

För många människor står konsten som något utbroderat, som den yttre formens rike- dom och fulländning. För andra är det be- grepp vårt språk kallar *konst* något helt an- nat — det adekvata uttrycket för inre verk- lighet.

Jag hyllar den sista uppfattningen och tror därför inte mycket på "de regler man fram- förallt har att iakttaga för ett korrekt och behagligt umgänge".

Den personliga takten finner vanligen själv sin form och den personliga egenarten hör intimt samman med begreppet konst. En lånad form, en överdriven och förlegad artighet kan verka, om inte just förolämpning, så åtmin- stone nedstämmande på ett känsligt sinne, där- för att den inte är verkligt menad. Det finns — även i Sverige — salongsmänniskor som ännu säga eller mumla: "Gläder mig att göra Er bekantskap", när de bli föreställda för en person. Detta är fras — dålig konst. Kände de verklig tillfredsställelse att göra bekant- skapen, skulle de få egna ord. Eller säga ingenting om saken, utan visa det genom att under samkvämet uppsöka personen bland alla de övriga och verkligen göra bekantskapen.

Det sista sättet tror jag mest tilltalar oss svenskar och är också bästa uttrycket för vårt väsen. De lättvindiga orden, de ständiga orden höra till ett sydligare luftstreck. Men inte är det så enkelt att Söders folk ha många och vi få ord. De ha nog också en rörligare intelligens, ett mer nyanserat känslor- liv.

När man tänker på människor, som äro en- samma, som ha en enformig daglig gärning eller som genom det moderna livets mekani- sering snudda vid så mycket folk att de ej hinna se dem, kan man förstå vad umgänget i en begränsad krets kan betyda för dem.

Är det inte lyckligtvis så, att man känner sig välvilligt stämd mot de människor man blir sammanförd med i ett hem? När man bjuder samma folk, brukar man ju tänka på att de passa ihop, att de ha utsikt att kunna närma sig varandra. Alltså finns det regler för umgängeskunsten, men jag skulle hellre vilja kalla detta för omtanke.

Omtanken bör fortfara, så ingen känner sig utom kretsen. Men inte är det därför nöd- vändigt att alla tala. Det finns människor, som knappt tala på hela kvällen, men man ser på deras lyssnande, att de ha intressets liv. En sådan lyssnare kan rent av verka stimu- lerande och så bli ett tillskott till sällskapet.

Men likaväl som det finns människor som mest lyssna, finns det sådana som mest tala, ja tala så mycket, att man kan få i tankarna Anna Maria Lenngrens lilla spetsiga dikt:

"Den talegåva Lucas har
av mången hålls för stor och rar:
man tror att ingen kan i konsten högre stiga.
Men sakens art jag bättre vet,
ty all hans tungas färdighet
är blott en oförmögenhet
att kunna tala."

När två sådana Lucas samtala, anstränga de sig att höra på varandra, vänta bara på det ögonblick den andra skall tystna, för att

Avgörandet i Iduns Novembertävlan har icke varit lätt att träffa och än en gång ser sig prisnämnden föranlåten att dela priset. Ena halvan går till "Madame Lucie" och den andra till "Fru Syrach" för välkomponerade och sakrika inlägg. Men dessutom äro sign. "Barnbarnsbarnet", "Samvaro", "Häel", "En fru" och "Black Bottom" förtjänta av heders- omnämmanden.

strax få öppna dammen för sin ordström. Ty naturligtvis tala de ej i munnen på eller över- rösta varann. Idun har rätt — det finns reg- ler för umgänget.

En annan nödvändig regel är att det ej ta- las för högt, när många komma tillsammans. Ett större sällskap sönderfaller gärna i små grupper på 2—4 och dessa böra få samtala utan att överröstas av en närsittande grupp.

Men jag tror nog att de tröga orden äro vanligare i vårt klimat. Vår nordiska skygg- het står ofta som en frost och hindrar samtalen och detta är ej sällan fallet med de män- niskor, vars umgängeskunst skulle ha den fi- naste doft. Man får behandla dem varsamt. De sluta sig inte bara för kyla och övermod, utan också för allt påträngande. Men finner man den smala vägen till dem, möter man nå- got av själva poesien i umgängets konst.

Vad människor äro sammansatta! Blyghe- ten kan ta butterhet och barskhet till skyd- dande förklädnad, den nervösa munterheten kan också vara blott skal. Man bör ha känn på sådant, för att veta hur man skall ta män-

Iduns romantävlan.

Den romanpristävlan med ett pris på 10,000 kr., som Idun utlyst, är nu avgjord. Av de vid tävlingstidens slut inkomna romanmanu- skripten ha prisdomarna, som utgjorts av d:r John Landquist och redaktör K. A. Hagberg, förklarat att inget kan prisbelönas med det utsatta priset såsom framgår av följande ut- låtande:

Undertecknade, som av "Idun" anmodats fungera såsom prisdomare i den av tidningen detta år utlysta romantävlingen, anse efter företagen granskning, att ingen av de till täv- lingen insända romanmanuskripten kunna komma ifråga till det av "Idun" utfästa pri- set å 10.000 kr.

Vi tillåta oss emellertid hemställa, att ett pris å 2.000 kr. tillerkännes romanen med motto "Söderifrån" som ger en förtjänstfull teckning av karaktärer och familjeliv på en svensk bondgård.

Karl August Hagberg. John Landquist.

På samma gång tidningen beklagar, att pris- tävlingens resultat ej blev ett annat vilja vi härmed efterkomma prisnämndens hemställan och bedja insändaren av romanen med motto "Söderifrån" sätta sig i förbindelse med red. i och för ev. överenskommelse om romanens publicering. Då det utfästa priset icke kunnat tilldelas den tävlande står det naturligtvis den- ne fritt att antaga prisnämndens förslag el- ler ej.

Samtliga insända romanmanuskript kunna avhämtas å Iduns red. efter den 26 dec.

niskor. Den store franske romanförfattaren André Gide påstår i en av sina böcker, att han blir olika för var människa han ställes inför.

Jag har själv haft lyckan att känna en lika underbar och en dessutom varmare intuition hos en gammal dam (Lisa Hultin, Ellen Keys vän) och vet därför, hur välgörande den är, hur tacksam man minns den. Hon hann med ofantligt många människor och uppfattade dem alla på sitt klara och goda sätt, hur trubbiga och litet sympatiska en annan syn- dare kunde finna dem. "Ser Du, jag tycker så mycket om människorna", brukade hon säga på sitt okonstlade sätt. Ligger inte här själva hemligheten med umgängets konst, just förutsättningen för den?

Många människor se ut att ha lysande säll- skapstalanger, finna lätt orden, kvickheten, vitsen, men inte kan man kalla deras kalla, glittrande talang för umgängeskunst, när de tala till olika individer på nästan samma sätt och kanske upprepa kvickheter år efter år. Skämtet, den snabba och fyndiga repliken har en stimulerande, en eggande tjusning, men den måste vara färsk och född för stunden.

Värmen, vänligheten är ju en livssak för umgänget, men jag vågar påstå, att den kan gå för långt. Vi nännas inte säga ett klander och följden blir, att vi inte veta var vi ha varandra, att vi taga tystnad som ogillande.

Hänsynen är också nödvändig, men får inte hindra folk att säga emot varandra, som i en del kretsar ej hör till "god ton". Men vad blir det då för liv i meningsutbytet? Det kan tyckas att det diskuteras förgäves, att åsikter endast bli kantstötta, ej kunna genom- syra och klara upp varandra, därför att — som den ovannämnde Gide uttrycker det — man lika litet själv kan bestämma sin åsikt som färgen på sitt hår eller odeuren av sin andedräkt. Men naturligtvis hjälper menings- utbytet i hög grad människorna att förstå varandra. Vårt umgänge kunde ge oss mer, om vi passade på att hålla fast en linje i sam- talet. Hur lätt, hur slapt låta vi ej träden falla, ta upp en annan, låta den falla, bara snudda vid det ena efter det andra. Detta av trötthet för att vår tanke är oövad eller för att vi inte märka intresse hos den vi tala med. Men orsaken kan också vara att den andre är långsam. Svårigheten i umgänget är också att hålla samma tempo. Ja, umgänget är ingen lätt sak.

Idun undrar, om det fina umgänget är på retur. Nog är det i fara. Man splittrar sig för mycket på alla offentliga nöjen, är för litet sig själv, för litet i ro, för litet hemma. Ty ingenstades kan väl umgänget utveckla sig så personligt, så fint, så varmt som i ett hem.

Man klandrar ofta ungdomen för vad hem- men här förlorat, men inte bära de ensamt skulden, när det kan hända, att föräldrar i stora hem, i bildade hem inte ens visa sig, när deras ungdomar ha kamrater hos sig. "De ha roligast utan oss gamla", resonnerar man. Men kan man inte ha roligt på olika sätt? Skall olika åldrar ej kunna mötas, friska upp och skänka varann sin förståelse, då är den fina umgängeskunsten sannerligen på retur.

"SAMVARO".



Berlinerbröd

3 ägg
210 gr. strösocker
100 " fast smör
200 " vetemjöl
1 1/2 tesked Tomtens
Bakpulver
100 gr. sötmandel
— 1305 —

BEREDNING: Äggen och sockret röras tills blandningen blir vit och pösig. Smöret röres vitt och blandas med äggsmeten. Mjölet siktas med Tomtens Bakpulver och blandas till det övriga. Mandeln skäres i grova strimlor (skällas ej) och tillsättes. Smeten lägges upp på smorda plåtar i omkring 3 cm. breda längder, vilka gräddas ljusbruna i medelmättig ugnsvärme. Medan längderna ännu äro varma, skäras de på snedden i 1 cm. breda bitar.

IDUNNS PORTRÄTTGALLERI



SOFIE TERSMEDEN.
F. Tersmeden, Västerås.
Änka efter brukspatronen
Eric Tersmeden.
85 år den 25 december.



GUSTAVA BERGENSTRÄHLE.
Fröken, Visingsö. Dotter till
major O. W. Bergensträhle
o. hans maka, f. Carlander.
85 år den 27 december.



HEDWIG SIDNER.
Fröken, Stocksund. F. d. lek-
tor vid folkskoleseminariet i
Stockholm. Dotter till fil. dr
And. Sidner, Härnösand.
75 år den 28 december.



ANNA BERGQVIST.
F. Petersson, Enskede. Änka
efter komminister Karl G.
Bergqvist, Österökna.
65 år den 27 december.



ELLEN von DÜBEN.
F. frih. Akerhielm, Lands-
krona. Maka till f. d. kap-
tenen m. m., frih. G. Henrik
von Düben.
65 år den 27 december.



GERDA VULT von STEIJERN.
F. Söderberg, Saltsjöbaden.
Änka efter direktören Fre-
drik Vult von Steijern.
65 år den 28 december.



AUGUSTA AKERBLOM.
F. Lennartsson, Hedemora.
Maka till fabrikören O. B.
Akerblom.
65 år den 28 december.



SALLY RIETZ.
F. Hallin, Värmdö. Maka till
kontraktsposten Axel G.
Rietz, Värmdö.
60 år den 22 december.



DAGMAR BERGGREN.
F. Holmgren, Linköping. Ma-
ka till f. d. godsägaren Lud-
vig Berggren, Ludvigsberg.
60 år den 24 december.



ANNA NORLING.
Fru, Västerås. Maka till
grosshandlaren Anders Nor-
ling, Västerås.
60 år den 26 december.



OLGA GIERTZ.
F. Grönberg, Nyköping. Ma-
ka till disponenten Bror H.
Giertz.
60 år den 27 december.



THOMASINE MALM.
F. frih. Barnekow, Stock-
holm. Maka till generallöjt-
nanten Olof B. Malm.
60 år den 28 december.



ELISABETH TOLL.
F. frih. Flëetwood, Stock-
holm. Maka till generallöjt-
nanten Karl O. Toll.
60 år den 28 december.



ELISE LJUNGGREN.
F. Key, Trälleborg. Maka till
f. d. lasaretsläkaren, med-
dr C. A. Ljunggren.
60 år den 30 december.



AMANDA PERSONNE.
F. Janson, Stockholm. Pre-
miäraktris. Maka till inten-
dent, d:r Nils Personne.
55 år den 29 december.



SIRI EKEGREN.
F. Schrevelius, Stockholm.
Maka till f. d. läroverksad-
junkten J. Ekegren.
50 år den 24 december.



ASTRID HAMILTON.
F. Hallberg, Stockholm. Ma-
ka till vattenrättsdomaren,
greve H. A. Hamilton.
50 år den 25 december.



MARIA AGREN.
F. Wallström, Trollhättan.
Maka till disponenten och
ingenjören C. H. Agren.
50 år den 28 december.



NANNA SVARTZ.
Till docent i medicin vid Ka-
rolinska institutet har nyligen
förordnats med. dr Nanna
Svartz, Stockholm.



LYDIA EKMAN †.
F. Wistrand, Kalmar. Änka
efter kronolänsmannen
G. H. Ekman, Hagby.
* 1842, † den 5 december.

Bjud på tårta

som Ni bakar
bäst med

RUMFORD

— hälsosamma — Bakpulver

M A R I E K N A P P

LEGEND AV ANNA LENAH ELGSTRÖM.



MARTHA LAG DÖENDE. HON DOG av trötthet och leda vid sina omsorger och mödor. Till vad nytta? hade hon länge frågat sig. Varför? Var voro de goda verken hon gjort? Hon kunde inte se några följder av dem. Var voro människorna hon gjort gott? Det visste hon — bland dem som vände henne ryggen och lämnade henne ensam.

Hon var så ensam, som en människa kan vara. Hon kände sig likt en spetälsk, till vilken man inte kommer annat än då alla andra utvägar äro stängda. På många år hade hon inte sett ett glatt ansikte, ty henne nalkades ingen, som inte var i betryck.

Hur ofta under de gångna åren hade hon inte tagit emot sorgsna kvinnor i sin famn och i innerlig glädje att få tjäna, tagit deras bördor på sig. Men då det, tack vare henne, begynte ljusna för dem, mörknade det alltid för Martha. Ty då blevo deras besök allt kortvarigare och slutligen upphörde de alldeles.

— Vad är det för fel med mig! Efter som de aldrig bry sig om mig, blott om vad jag kan ge dem? Så frågade hon sig, där hon stirrade efter dem, långtande med tungt hjärta efter någon, någon enda som vilte ge henne något.

Men åren gingo och blott togo och togo. Marthas rastlösa frågor, hennes ensamma vemod begynte fräta henne som syror fräta, tills de så småningom urholkat och förtorkat all saft och must i hennes innersta.

Hennes ansikte var gult som vax. Det tycktes smälta inför döden som vax smälter i elden. Hennes fingrar voro gråvita likt gammalt ben, där de lågo på täcket.

Hon kände varken fruktan, vrede eller sorg längre. Hon rasade icke mera som förr över sitt förspillda liv och de otacksamma, hon hjälpt och som övergivit henne.

Hon var nöjd att blott ligga stilla, likt ett visset löv nära att multna. Stilla, stum, känslolös, varken höra, se eller känna det förhatliga mer — det var för att slutligen vilja blott det hon levat! Ja, även det godtog hon. Intet kunde längre göra henne något — hon hade hatat sönder allt, hon var triumferande ett med dödens bitterhet. — Du goda död, tänkte hon, livets enda mening!

Utanför hennes öppna fönster försiggick en stormig solnedgång bland de avlägsna bergen. Mot dess gyllene och blodröda bakgrund avtecknade sig Marias tårda, men alltjämt unga ansikte, likt en bild av elfenben, skuren av en konstnär, vilken älskat sitt verk. Hennes drag, liksom framsmekta av ömma fingrar, tycktes skifta under hennes tankar likt en vattenspegel under farande moln, än ljusa, än mörka.

Hon tänkte på sin syster liksom alla dagar sedan den, då hon plötsligt vaknat upp ur sina drömmar och sett att Martha stumt och likgiltigt lät sig förtäras av ett hemlighetsfullt ont. I maktlös fruktan vaktade Maria henne. Hon, vars tunga villigt lydde hennes skiraste drömmar, kunde till en början alls icke förstå denna tystnad. Hon vändades inför den — det var som att se ett stumt djur plågas. Tills hon förstod — att det verkligen var så — att systemens väsen var så stelnat av vardagsarbetets grå mödor att hon endast kunde känna sina tankar, knappast tänka dem och än mindre ge dem luft. Men då Maria förstod detta begynte för henne en ny pina; måste hon maktlös se systemen dö i sin ensamhet, utan att för ett ögonblick få befrielse vid ett annat hjärta? Det anade henne dunkelt att kunde systemen blott få denna lättnad skulle hon kanske alls icke dö.

Maria såg länge och oavvänt på det fårade ansiktet, de arbetsknottiga händerna. Ja, det var som att se ett tyst, tålligt arbetsdjur dö. Men även hon hade nog frågat och undrat och till slut, utpinad av sin ensamhet, gett upp hoppet om mening med sitt liv.

Och därför önskat sig förintelsen — den

Dagens bibelord.

Utvalda för Idun av prinsessan
Ebba Bernadotte.

Och hon skall föda en son och honom skall du giva namnet Jesus, ty han skall frälsa sitt folk ifrån deras synder. Matteus Ev. 1: 21.

Han skall bliva stor och kallas den Högstes Son och Herren Gud skall giva honom hans fader Davids tron. Lukas Ev. 1: 32.

Och han skall vara konung över Jakobs hus till evig tid och på hans rike skall ingen ända vara. Lukas Ev. 1: 33.

Han kom till sitt eget och hans egna togo icke emot honom. Joh. Ev. 1: 11.

Men åt alla dem som togo emot honom, gav han makt att bliva Guds barn, åt dem som tro på hans namn. Joh. Ev. 1: 12.

Erkänt stor är gudaktighetens hemlighet: Gud blev uppenbarad i köttet. I Tem. 3: 16.

Välsignad vare han som kommer, konungen i Herrens namn. Frid vare i himmelen och ära i höjden. Lukas Ev. 19: 38.

Ett barn i dag är oss givet
En son är skänkt oss i dag!
I honom finner du livet
I honom Gud har behag.
I honom uppgår för jorden
Den nya himmelens sol!
Ack skalle, skalle de orden
Med makt från pol och till pol!

första och sista och enda gåva tillvaron alltså kunde ge henne, som aldrig bett om något förr, aldrig beklagat sig, blott tyst och trofast tjänat. De trofastas enda lön...

Solen skilde för ett ögonblick de glödande molnen åt. Ett svagt ljussken föll likt ett regn av skära fjädrar ned över Marthas gula händer, gled sakta upp mot hennes bröst och nådde hennes läppar. Hon öppnade motvilligt ögonen. Ännu fanns hon alltså kvar i livet, ännu kunde hon se solen, vilken kämpade bland de oroliga molnen, ännu räcka ut handen och röra vid sin systems klädning — denna syster, vilken var så nära och dock så fjärran, för alltid förlorad i drömmar, vars ljusa hemlighet alltid varit förseglad för hennes egen gråa själ. Ännu var den kvar kring henne, den stora, obegripliga världen, där man kunde drömma så ljuvt som Maria och lida så djupt som hon själv — en kretsgång, en villfarelse — men dock — nu kysste solen hennes läppar; mitt i lidandet mindes hon gånger då det tycktes vara en vacker villfarelse, ett ljuvligt misstag. Döden — hon vände plötsligt bort huvudet från tanken på den. Den skulle komma i sinom tid — hon hade ju kallat på den — men till dess ville hon ha hunnit säga farväl.

— Vad vill du? frågade Maria, som inte släppt henne med blicken.

— Jag vill se solen, sade Martha lågt. Maria tog henne i sina armar. De sågo båda mot solnedgången.

I stolta fjäderhamnar av strålande purpur och lysande grönviolett hade molnen skockat sig kring solen, likt brinnande fåglar kring dess Fenixbåls eld. Under den stod havet, en oändlig brunn av purpurblått för dem att svalka sina glödande skrudrar i.

Martha sjönk tillbaka mot kudden. — Farväl, tänkte hon, kära sol, som torkat så många av mina tvättar.

Alla gånger den bränt hennes värkande huvud och gjort vandringen dubbelt trött-sam, mindes hon inte just då. Hon såg bara de långa raderna av blänkande vitt linne, smällande likt lustiga segel mot havets djupa, vindsvepta blå. Hon kände åter den varma, vita sanden sila mellan sina bara tår och de små bruna barnungarnas varma grepp om hennes händer, då hon ledde dem till deras lekplats vid tvätterskornas brygga. Aldrig mer — aldrig mer. För henne hade de runda, leende, sjungande, otacksamma barnen, som alltid växte från en, slutat att växa.

Maria såg hennes ansikte gråna och döden vända tillbaka till hennes ögon. Då förstod Maria att systemen dock ännu älskade livet med de besviknas kärlek, som är än djupare än hatet den liknar.

Molnen skingrades i detsamma — en gyllene solpil föll in genom fönstret och tände gyllene gnistor i Marthas halvdöda ögon. Den bar med sig Marias röst. Martha kunde icke se sin syster för det bländande solstoftet, men hennes röst sam på guldfloren, vemodigt varm, likt en avskedsomfamning — solnedgångens röst, vilken bad henne leva.

(Forts. sid. 1311.)



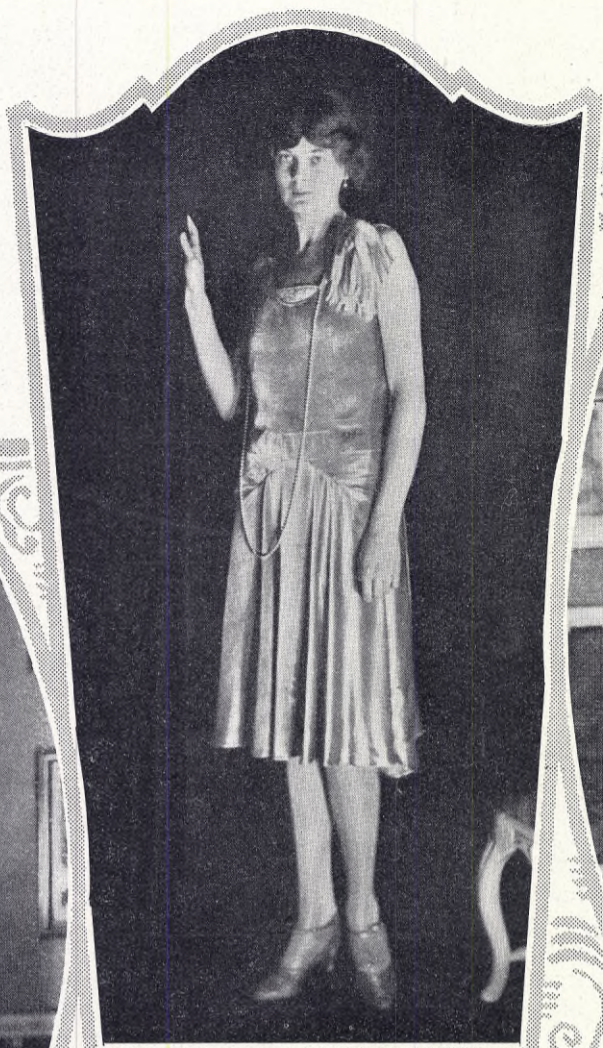
En god och hälsosam thédryck vinnes icke med vilket thé som hälst. **M. S. KOBBS SÖNER** är den enda firma i Sverige, som uteslutande ägnar sig åt thébranschen under ständig vetenskaplig kontroll.

Begär därför alltid **Kobbs Thé** och godtag ej något annat, om Ni sätter värde på en hälsosam och aromrik dryck.

D E N M O D E R N A B L O M M A N

BÄR GÄRNA BLOMMOR. MEN BÄR DEM RÄTT.

Modet med blommor som garnering på klädningen behöver inte presenteras — det är känt, ja, alltför känt, skulle man nästan vilja säga ibland, när en hel parkett vimlar av axelblommor. Men blomstermodet har sina konvensanslagar, som man för ryktets om sin goda smak skull inte bör bryta emot. Bilderna här ge några goda råd om den moderna blomans komposition och placering, meddelade av Madam Alex, Märtha-skolan.



Axelblomman är fortfarande modern men bör, för att icke verka banal, ha lite originell form — en vanlig skär »bondros» får knappast passera längre. Som det nyaste lancerar Paris en bisarr kaskad av mjuka crêpe de chineflikar, här i mandelgrönt och rosa till klädning i mandelgrön pannesammet.

Att placera en stor metallskimrande blomma högt upp i vänstra sidan på en stilkklädning är det senaste skriet.

En horreur och ett brott mot den goda smakens lagar! Till strass- eller pärlbroderad klänning får man aldrig använda blomma och helst inte heller pärlband — klädningens broderi är tillräcklig garnering. Men hur ofta ser man icke denna blandning på premiärparketten och gala-tillställningar?



En blomma i pälsen kan nog vara klädsam, men den får inte vara varken stor eller av luftigt material som man så ofta ser — — —



— — en kamelia i ljusbrun sammet är ex. en korrekt blomma för nutriapälsen.



Att piffa upp en strikt förmiddagsjumper med en blomma ser man ofta damer göra, men de bekänna därmed sin sorgliga okunnighet om modets konvensans och stil.

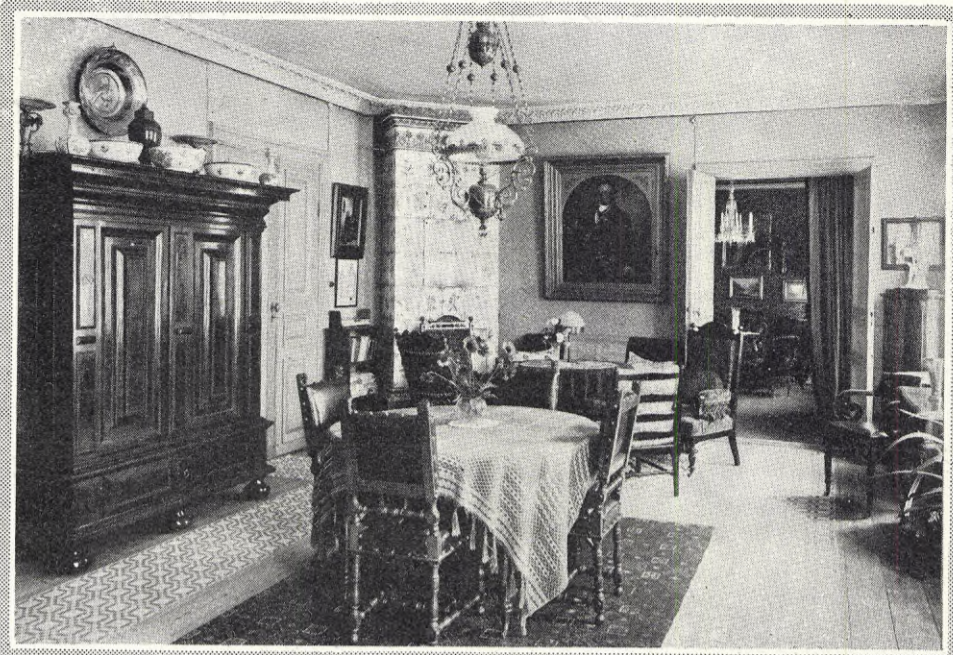
DE SVENSKA HEMMENS KRÖNIKA

GAMLA UPPSALAHEM SAMLADE I BILDER — ETT EFTERFÖLJANSVÄRT UPPSLAG.

Uppsala Fabriks- och Hantverksförening har nyligen i all stillhet avslutat ett stort kulturarbete eller kanske rättare sagt — påbörjat ett nytt. I den nyss avslutade hemutställningen visades en del av arbetets resultat. Det har gällt att uppsöka gamla heminteriorer av borgerlig typ, enklare och rikare och söka i bilder och noggranna planritningar bevara dem till eftervärlden. Många av dessa gamla hem äro redan skingrade, deras bohag spritt åt olika håll och endast i några efterlevandes minne skulle de ha bevarats för en kortare tid. Undersökningen och bildinsamlandet i Uppsala har letts av arkitekt Albin Elison och mästare Axel Lindgren. Exemplet manar till efterföljd på andra håll.



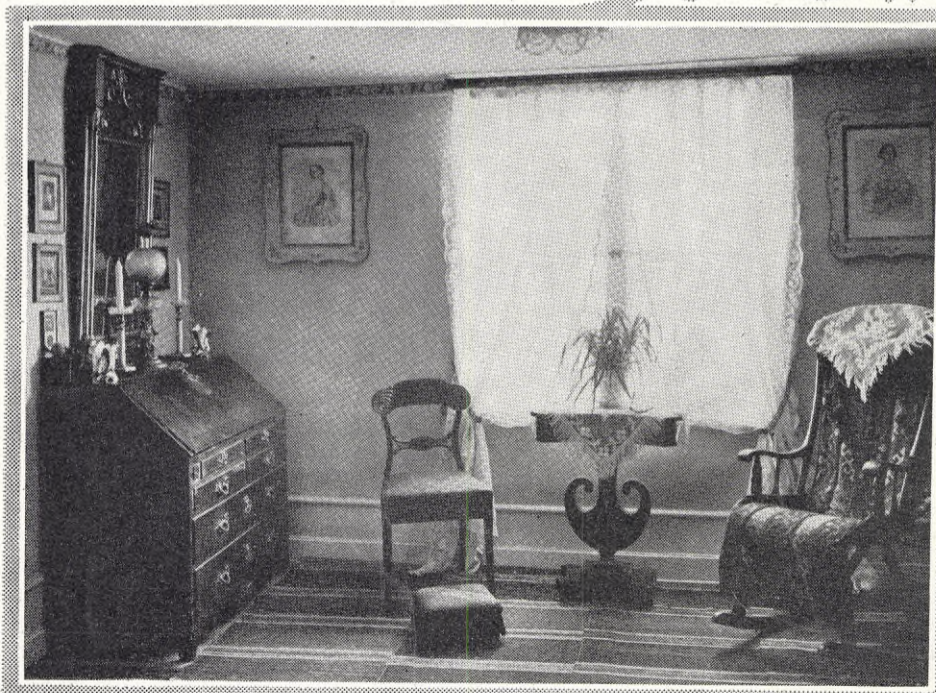
Porträtt av fru Matilda Isander f. Löf, 1841—1917, tillhör fröken Marid Isander.



Matsalen i prof. P. A. Geijers hem, nyligen skingrat efter professorskan Geijers bortgång. Otaliga tentander i romanska språk till kandidat- eller licentiatexamen ha passerat genom denna matsal till professorns arbetsrum, utan att just då haft sinne för det vackra barockskåpet och släktporträtten av familjen Wærn, av vilken professorskan var en ättling.



Från fröken Fanny Wengelins hem. Hemmet grundat av snickaremästaren P. F. Wengelin och hans maka Johanna Ulrika Ersdotter Wengelin f. Ludvigsson. Ett typiskt gammalt uppsalajahus från 1860-talet som synes av rummets höjd och det tredelade fönstret.



Från fröken Lisa Wensters hem, ursprungligen grundat av bokbindaremästare C. J. Wenster och hans maka Emelia Wenster f. Brehmer. Sybordet i lyrform vid fönstret och skrivbyrån vid väggen, båda från omkring 1800.



Ett gammalt uppsalaförmak. Interiören är hämtad från adjunkten J. G. Siljeströms hem. De med orätt förtalade stoppade 80-talsmöblerna bilda här en inbjudande hemtrevlig interiör, där den lilla rokokobyrån, konstverken och familjeporträttet komplettera bilden.

Visby—Västergötland 5 dygn.

(Forts. fr. sid. 1303.)

På något sätt hade ryktet spritts, att landshövdingen var ute och körde, och kronofogdarna gåvo sig själva ut mitt i natten att skotta i snöstormen. Det var vår lycka, men de blevo snopna, när de istället för sin landshövding från Kalmar, funno Gottlands landshövding i släden.

Vid 5-tiden på morgonen den 24:de kommo vi fram till Ormöga gästgivaregård. Där gjordes en skön eld i en öppen spis. Alla voro hungriga, men mat kunde vi ej få. Då kom jag ihåg mina julbullar, de togos stelfrusna upp ur resväskan och livades upp framför elden tillsammans med två buteljer vin vi fått av kapten H. på Polhem. Det blev en riktig julfest på julaftonens morgon.

Klockan 6 sutto vi åter i släderna. Kylan tilltog. Flera gånger somnade jag och tyckte mig höra ljuvlig fågelsång, men ruskade åter upp mig. Det hade nu klarnat, snöstormen hade upphört, och stjärnhimlen gnistrade över Alvaren.

Ett äventyrligt tåg över Kalmarsund.

Vid 7-tiden voro vi i Borgholm och hoppades att där på hotellet få både värme och mat. Intet varmt rum fanns! Framför eldarna i kakelugnen lade vi oss. Då smälte snön på våra kjolar och isen, som var kvar på herrarnas skodon sedan gårdagens fotbad, tinade upp. Efter frukost sutto vi kl. 10 åter i släderna och foro söderut mot Stora Råvsudden där sundet var smalare över till fastlandet.

Nu var den stora frågan hur vi skulle komma över! Kapten N., som rest tidigare, tecknade åt oss att sundet var fruset. Det var bara att ge sig över. Herrarna fingo gå, men vi två damer fingo en häst och en släde. Hästen såg rädd ut och började skygga, när vi kommo ut på isen. Släden slängde hotande. På min fråga om orsaken lät det ej särdeles lugnande: "Det är en förlunge, som aldrig förr gått på is." — Men vi kommo lyckligen över till fastlandet. Hur vågat detta vårt "tåg över Kalmarsund" verkligen var, förstodo vi först eferåt, när vi hörde att isen vid nästa överfart brustit under släderna och alla passagerarna kommit i vattnet fastän de räddades. —

Julafton i Smålands hala backar.

Färden gick nu vidare mot Växiö, den närmaste station vi kunde nå på stambanan. Upp och ner gick det hela dagen i de hala och branta Smålandsbackarna. Så firade vi julafton. Jag tyckte vi foro fram som onda andar, störande julglädjen överallt, där vi bytte hästar.

Juldagsmorgonen kl. 7 voro vi åter i väg. Julottan hade då ännu ej slutat i kyrkorna. Den dagen körde jag åter omkull i en vändning och undslapp med knapp nöd att släpas under släden. Mot aftonen kommo vi fram till Växiö och njöto obeskrivligt att få gå till sängs och vila efter en god souper. På 3 nätter hade vi då ej varit ur kläderna.

Trots inbjudan att stanna i Växiö fortsatte vi nästa dag, Annandagen, med järnväg till Jönköping. De kalla vagonerna tycktes oss varma efter all kyla vi utstått. Då inga natttåg funnos, kunde vi först nästa dag, den 27:de fortsätta från Jönköping till Elgarås station, där vi hämtades av min sväger. På aftonen först av den dagen — den femte resdagen — voro vi framme vid resans mål! Där råkade vi vår familj och kommo till värme och julfest, ehuru åtskilligt försenade.

Vi hade allt skäl, att med tacksamhet tänka på att vi lyckligt fått sluta den långa och farliga resan. LISEN GYLLENRAM.

Norrandsskildringar.

(Forts. fr. sid. 1300.)

en sten ur sin åker. Det är bilden av prästen, sådan han möter oss i denna första del, en jordens son, som av den viljekraftiga fadern tvingas in på prästbanan. Han varken trivs eller vantrivs med sitt kall, det är honom i grunden ganska likgiltigt, men vad han vill och vad han längtar till, det är att med svett och möda bruka sin jord och gå på jakt i skogarna. Han sköter sitt ämbete, men han har aldrig, som en studiekamrat uttrycker det, "upplevat Gud". Han är inte brinnande i anden, och han sysslar hellre med spade och spett än med predikningar.

I sin primitiva jorddyrkan står han naturen mycket nära, det är rött, varmt blod som rinner i hans ådror, och när han gör den unga Anne-Marie till sin utan kyrkans välsignelse, har han ingen förmimelse av att han begått någon synd. Det blir människorna som upplysa honom därom på omvägar, förtalets lissmande tungor äro i gång, det blir skrivelser och klagomål till konsistorium, och resultatet blir ett års suspension från prästsysslan.

I den gamla ådalsby, där Mikael Fluhr slår sig ned med sin unga hustru och det väntade barnet, finner han lugn och trevnad, och under ett besök i en lappmarksby upplever han en själslig kris. Bland dessa enkla och primitiva människor skulle han kunna få den kontakt med sitt ämbete som i den välmående bondbyn aldrig blev honom förunnad. Men även över detta sista hopp drar ödet ett streck. Domkapitlet erbjuder honom vid suspensionsårets slut en liten obetydlig kapellförsamling på en ö i Kvarken, och det är dit förflyttningen skall ske. Hur Mikael Fluhr skall gå i land med sin uppgift, därom kommer bokens senare del att lämna besked.

I denna första bok återfinner man de egenskaper, vilka gjort Maria Rieck-Müller till en uppskattad författarinna, en samvetsgrann människoskildring och ett känsligt öga för den norrländska naturens olika valörer. Hon har tecknat en fin och vacker kvinnogestalt i den unga Anne-Marie, och även prästen framträder i klara och fasta konturer. Stilen är jämn och lättflytande och över skildringarna från fåbovallen ligger något av de klara högsomardagarnas glans.

Utän att förete några väsentliga likheter, enas dessa tre Norrandsskildrare i en uppskattning av Norrlands natur och Norrlands allmoge som är lyckligt befriad från all billig romantik.

Barn- och ungdomslitteratur.

BLAND DE FÖRETEELSER INOM JULENS barn- och ungdomslitteratur, som äro särskilt ägnade att göra en recensent glad, äro de s. k. bredvidläsningsböckerna. Tror den utomstående, att en bok av denna art ej kan verkligen fångla tonårningen och sålunda ej är lämplig som julbok, så bedrar han sig storligen. "Bredvidläsningsböckerna" äro mycket roligare än de andra böckerna, och ändå får man veta så mycket i dom", sade nyligen en 12-åring bland pojkar i det bibliotek jag sköter och som ändock innehåller flertalet av de s. k. roliga böcker, som de unga läsarna önskat sig. — Skulle det ej ändå vara lämpligt, att föräldrar vid inköp av julböcker tänkte en smula på att ge pojken eller flickan något annat och mer än en halvtimmes spännande läsning av struntlitteratur?

Svensk lärartidnings förlag har i år i den välkända

serien *Ungdomens bibliotek* utsänt åtskilliga rent förträffliga böcker i bredvidläsningsgenren, om man nu vill föra de utomordentligt roliga, spännande, historiskt vederhäftiga och på ett högt litterärt plan stående *Snapphanarna* av Harald Johnsson och *Jeanne d'Arc* av Hugo Gyllander till denna genre. Båda bjuda på förträffliga illustrationer. I Saga-biblioteket föreligga två andra böcker av liknande art, *Kungabarn*, silhuetter ur historien av Hjalmar Eneroth, samt *Hjältar och Kungar från Albions ö*, skildringar ur engelska historien av Ch. M. Younge (översatt av Ebba Nordenadler). Även dessa böcker, också de försedda med goda illustrationer, äro väl ägnade att väcka barnens intresse för och utgöra en utmärkt bredvidläsningslitteratur. Jag kan ej underlåta att ge Svensk lärartidnings förlag en särskild mention för att det ej utnyttjar den rent dominerande ställning det har inom barnlitteraturen till att skänka de unga billig snömos- och äventyrs-litteratur av det slag vi ha ett sådant överflöd av. — De eleganta och trevliga banden — särskilt förtjänta av omnämnande i detta avseende äro både band, papper och tryck i det s. k. *Ungdomens bibliotek* — göra böckerna till en prydnad för bokhyllan. — En ny historisk roman för ungdom är *Bruce-kalken* av Gunnel Holzhausen. Den har en hel del förtjänster, men torde kanske genom sina dystra skildringar verka litet tyngande på mycket unga läsare. — I *Tiderna* ger K. G. Ossianilsson oss bilder från olika tidsskeden ur historien. Särskilt äro miljöskildringarna där intressanta och av värde. — I *Odysseus äventyr* ger oss Erik Jolin Odysseus-historien, på prosa, och det är värderikt och roligt att ha ett sådant arbete att hänvisa till, då man sysslar med antiken. Kanske kunde dock en del starkt realistiska moment ha utgått. — I nya upplagor föreligga Starbäcks *Engelbrekt Engelbrektsson* och Sparres *Sjökadetten*. Båda äro fortfarande mycket lästa i biblioteken. Förtörningarna äro enbart av godo. — Jules Vernes *Till jordens medelpunkt*, som också utövar stark dragningskraft, föreligger även i ny upplaga såsom en av Bonniers vackert och omsorgsfullt utstyrda "önskeböcker". Till dem hör också en för alla pojkar synnerligen aktuell bok av Carl Skånberg, *Människohandens ersättare, maskinen* (Björck & Börjesson). — Gamla kära vänner möta vi i de nya upplagorna av Marryats *Newton Forster*, *Konungens egen* och *Skeppshunden Snaleyow*. I *Fritzes scoutbibliotek* ha utkommit ej mindre än tre nya delar, dels en svensk bok, *Trollbergets hemlighet* av Nils B. Hansson, dels en översättning från norskan, *Falkpatrullens äventyr* av Ståbell, och en från engelskan, *Fregatten Centaur*, av H. S. Huntington. Översättningarna av Styrbjörn Melander äro väl gjorda. — Ebbe Lieberath har ju alltid sitt givna auditorium. *Vårt klämmiga gäng*, som den något ansträngt livliga titeln på hans sista bok lyder, innehåller en del småberättelser, varj även flickor fått komma med. — *Ola och hans syskon* av Marie Hamsun, en verklighetsberättelse, tillhörande den välskötta serien *Blå böcker* på Lindblads förlag kan varmt rekommenderas till 9, 10-åringar. Men man önskar ju, att episoden med den avhuggna handen ej varit med. En liten rolig och praktigt svensk verklighetsskildring är Maja Jäderin-Hagfors *Ut till nya äventyr* (Hökerbergs förlag). — Från B. Wahlströms förlag ha utsänts en hel serie äventyrs- och flickböcker, anmärkningsvärt billiga men av mycket skiftande värde och i smått tryck. Det är *Bolinder*, *Kerfve*, *Edv. Ellis* och *Meyn* (översättning från danskan) som representera äventyrslitteraturen, under det *Anna Baadsgaard*, *I. Vollquartz*, *L. Alcott* och *Anne Lykke* företräda flickboken. Emellertid kan man ej när man får i sin hand den Alcottska boken annat än med saknad tänka på den gamla trevliga upplagan på Bonniers förlag av *Rosen i blomning*. Verkligt rolig och spännande är *Cowboyprinsessan* av Anne Lykke. *Flickförbundet Silverkorset* av A. Clement hör till den gamla, aristokratdyrkande tyska genren, och Baadsgaard och Vollquartz representera dussinflickboken utan värde. — En helt annan typ utgör Montgomerys *Regnbågens dal*, där man får återse, dock ej som huvudperson, den av flickgenerationer dyrkade *Anne på Grönkulla*. Till bokens förtjänster — originalitet, friskhet, träffande karaktärsskildring av flickor i tonåren — kommer också det pris — 4:75 för 314 sidor om Anne och invånarna i Regnbågens dal! — som förlaget åsatt boken. I Jeanna Oterdahls roman, *En av oss* fäster man sig särskilt vid skildringen av det lilla ensamma, förskrämda barnet. Bara för den skull borde varje lärare läsa den. Ett par utmärkt trevliga och i hög grad användbara samlingar små skådespel för barn, *Sjätte och Sjunde samlingen Barnteatern* har utkommit på Sv. Lärartidnings förlag. Undertecknad, som provat dem, vet ej vilken författare, som skall sättas främst, Anna Wahlenberg, Elsa Beskow eller Karin Sundelin.



EKSTRÖMS VANILINSOCKER



STEINWAY & SONS



ENSAMAGENTUR:
LUNDHOLMS PIANOMAGASIN
STOCKHOLM • JAKOBSBERGSGATAN 39.

Badinrättningen
Telefon Sö. 330 56
och Sö. 4867.

Etablerad 1875.

Södermalms Tvätt- & Badinrättning
Badstugugatan 4.

Tvättinrättningen
Telefon Sö. 336 30
och Sö. 15735.



MAJA
har fått ett par
vinterskor från

Oscarria
Egna affärer
över hela landet.

Sthlm, Göteborg, Malmö,
Norrköping, Hälsingborg,
Geile m. fl. platser.

Begär alltid Vitrums tillverkningar:

Maltextrakt Vitrum, bästa näringsmedel.
Maltextrakt Vitrum med fiskolja, bästa
vitaminpreparat.
Mineralvattensalter Vitrum.
Laxermarmelad Vitrum, bästa avförings-
medel.
Sodapastiller Vitrum, bästa medel mot
halsbränna.
FERROL Vitrum, det kraftigaste aptit-
givande och mest stärkande av alla
moderna organiska järnpreparat. Syn-
nerligen lättmält, fördrages det av
den ömtåligaste mage. Vid blodbrist
och svaghet av största verkan. Dess
angräna smak gör att det med lätt-
het tages av såväl barn som vuxna.
Tillverkas å
Apoteket Vasens Apoteksvarucentrals
Laboratorium, Stockholm.
Samtliga preparat finnas på alla apotek.

**Plågas Ni av Huvudvärk
och Reumatiska Smärtor?**

Då bör Ni ej experimentera med
tveivelaktiga medel utan med ens
tillgripa de beprövade och av så
många läkare vitsordade TOGAL-
tabletterna. Dessa ställa ej blott
omedelbart de olidliga smärtor
utan äro dessutom ofarliga för
hjärta och mage. De utskilja dess-
utom starkt den skadliga urinsy-
ran — roten till de flesta smärtor
— ur kroppen, den enda väg som
för till verkligt varaktig hjälp mot
det onda.
TOGAL-tabletterna finnas, utan
recept, å alla apotek till Kr. 2: 40
och 0: 90. Se till att Ni får äkta
Togal och ej efterapningar!

Till de sagoböcker, som jag ej hann omnämna i
sagorecensionen, höra en utmärkt vacker volym bra
sagor av *Kerstin Stenhammar* på Fahlcrantz' förlag
samt Gudrun och Göran Sahlgrens *Rosor av silver
och äpplen av guld*. Det är fantasifyllda folksagor
från olika länder. *Småbarnens bok* av Stina Broomé
är en riktigt trevlig och välgjord bok för småbarn,
och musikaliska hem böra ej glömma, att *Dags
visor*, text av Jeanna Oterdahl, musik av Alice Teg-
nér, kommit ut i ny upplaga. En annan samling,
Sockerlandet, Viro av familjen Wallerström — far,
mor och barn — har i sista stund kommit mig till
handa.

Iduns utrymme tillåter mig tyvärr ej att, som jag
tänkt, recensera barnens jultidningar. Både i *Jul-
tomten, Julklappen, Julbocken* och *Granen och Stjär-
nan* finns det mycket, som kan roa och intressera
dem.

MARIE LOUISE GAGNER.

Marie knapp.

(Forts. fr. sid. 1307.)
För solens skull, för havets skull, för
tvättklädernas och alla de små bruna by-
tingarnas skull. Först hörde hon icke orden,
brydde sig heller inte om att höra efter,
vaggades blott viljelöst med av röstens dju-
pa sång.

— Min syster, sade den. — Varför vill
du dö, då du ännu har allt detta att älska?
Ännu har du icke älskat nog. Fråga icke
— ack, det anar mig att du frågat allt för
mycket. Varför — till vad nytta? har du
frågat. Och då livet teg ville du dö.

Äntligen hörde Martha henne; hon skälv-
de till under systemens röst, vilken tycktes
skölja över henne i breda böljor av guld,
sällsamt sammanblandad med solnedgån-
gens. Hon knöt händerna till motvärn. Hon
ville icke med, ville ligga kvar där hon
låg, på dödens tröskel, väntande dess be-
frielse — döden, som var så mycket barm-
hertigare än livet.

Men vad visste Maria om dylikt! sade
Martha sig vredgad. Maria som alla äls-
skade — vad var det för en konst för henne
att i gengäld älska alla — i sina drömmars
fjärran, dem ingen störde...

Det var som om Maria läst hennes tan-
kar. Rösten sjönk, den kom närmare,
Martha kunde inte undgå den; smeksamt
fyllde den henne med sin värme. — En
gång, älskade, frågade jag som du, läng-
tade efter lyckan, fordrade gensvar av livet.

Och då jag inte fick, ville även jag dö.
Jag var nära att få min önskan uppfylld
— icke många dagar till och mitt livs un-
drande plåga skulle ha varit över.

Men så var icke förordnat. Vår broders
vän, mannen från Nasareth du vet, kom
som gäst till honom och fann mig på döds-
bädden. Hur väl jag minns det. Det var
en afton som denna. Sjön brusade långt
borta; i det vita fjärrtöcken, vilket redan
omgav mig, tycktes han tala med dess
röst, tills den fyllde min själ och tog mak-
ten över den och han skallande bjöd mig:
Statt upp!

IDUN
Mästern Samuelsgatan 45, Stockholm.

Grundlagd av Utgivare:
Frithiof Hellberg Beyron Carlsson

Redaktör:
Eva Nyblom

Redaktionen: ... Kl. 9—5 Expeditionen: ... kl. 9—5
Norr 9803 Norr 1602 — Norr 6147
Red. B. Carlsson kl. 1—3 Annonskontoret: Norr 6147
Norr 402 Annonschefen: 1646

Iduns annonspris:
Pr millimeter enkel spalt:
50 öre vid bred textspalt, Lediga platser och plats-
40 öre vid smal textspalt, sökande 30 öre, pensionat,
Helmarg. 55: —, halvmarg. skol- och diverseannonser
30: — pr gång, 20 mm. hög. 35 öre, minimipris 4: 20.

Iduns prenumerationspris:
Uppl. A. Uppl. B.
Praktupplagan Vanl. upplagan

Helt år 17: — Helt år 15: —
Halvt år 9: — Halvt år 8: —
Kvartal 4: 50 Kvartal 4: 25

Ni är vacker

Ni vet det med Er, ty hudens matta vithet och sammetslena
mjukhet och den fräscha, ungdomliga hyn skaffa Er
överallt beundrare. Men Ni vet också, att det är

Faréna-Crêmen

— den milda, välgörande
skönhetscrêmen som gjort Er
till vad Ni är: ett levande
exempel på strålände ung-
domsfärging.

Gahns
Upsala

Kungl. Hovleverantör.



Varje familjeförsörjare
bör bereda sina efterlevande pension från
ALLMÄNNA ÄNKE- OCH PUPILLKASSAN I SVERIGE
Grundad 1784.

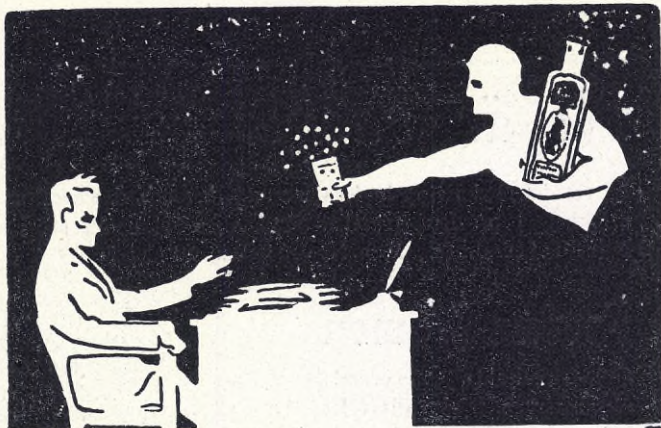
Vinst tillfaller de försäkrade i form av årlig tillväxt under
insättarens livstid å den blivande pensionen. Denna tillväxt
uppgår för närvarande till 7,5 % å det betingade pensionsbe-
loppet. En betingad pension å t. ex. 1.000 kronor tillväxer så-
ledes f. n. med 75 kr. om året. Prospekt portofritt på begäran.

STORKYRKOBRINKEN 11, STOCKHOLM.
Tel. 60 00. Tel. N. 10 00.

**... å så ett kilo
JAMAICA-
BANANER.**



A.-B. BANAN-KOMPANIET



Dåsighet och Olust

Är enligt vetenskapen bevis på dåligt blod och otjänliga ämnen i kroppen, gifter som måste rensas bort. **Fruksalt-Samarin** renar effektivt blodet, befriar magen och tarmarna från osunda samlingar, utdrivar den skadliga urinsyran från kroppen, är välgörande för levern och njurarna. **Fruksalt-Samarin** utför en grundlig invärtes rengöring vilket sätter kroppen i god form, därför är det hälsobringande att dagligen dricka **Fruksalt-Samarin**. Pris pr fl. kr. 2.50 säljes å apotek hos Drogh- och Färghandlare m. fl.

CEDERROTHS TEKN. FABRIK - STOCKHOLM



Elektr. Belysningsarmatur
Belysningsglas
Hushållsglas
Prydnadsglas

BÖHLMARKS

Huvudkontor:
STOCKHOLM SÖ.
Utställningslokaler:
Högbergsgatan 19-25 - Norrmalmstorg 4

Den största platsförmedlaren

i södra Sverige utgör **Skånska Dagbladet**, vars annonsspalter skänka den bästa överblicken över möjligheterna på arbetsmarknaden. Sök plats och rekrytera Edra anställda genom annonsering i

SKÅNSKA DAGBLADET

— Den svenska landsortens mest spridda dagliga tidning —

YVY

"Hon har så vacker hy"

— det uttrycket får man ofta höra män emellan, när en kvinnas utseende diskuteras. Ty män beundra en ungdomligt frisk och klar hy.

Varje kvinna, som är mån om sitt utseende, bör därför dagligen använda

YVY-TVÅLEN,

som med sin rikedom på utsökta vegetabiliska oljor och essenser är det bästa medlet för att ernå just en sådan hy, som tilltala männen.



PRIS 1 KR.

Aktiebolaget Yvy-Fabriken, Ystad.

— Du har ännu en liten tid att leva, sade han. En helt liten tid! Så var tröst.

Ty jag hade fallit i stoftet för hans fötter och anropade honom gråtande om förbarmande. Nu tackade jag honom ödmjukt. En helt liten tid. Den skulle jag kanske ännu kunna uthärda. Blott jag visste att befrielsen vinkade helt nära, skulle jag nog kunna framhärda ännu ett stycke.

Hon teg en liten stund.

— Det är nitton år sedan, Martha! sade hon lågt. — Nitton långa år, sedan den sällsamme mannen gästade vår broders hus.

Men han ljög icke den gången, lika litet som någon annan gång. Ty för honom äro tusen år som en dag.

Han lärde mig förstå det. Han ville att jag skulle älska livet, emedan det är så kort och emedan det är evigt. Jag insåg snart hur stort och underbart den tanken gjorde det. Jag älskade det åter och nu tusen gånger djupare i denna solnedgångs-glöd. Hur litet jag snart betydde i det oändliga perspektiv, vari man ser det man mycket snart skall lämna. Även sorgerna och olyckorna som fortsatte att träffa mig — deras udd var bruten av tanken: Det är ju blott för en helt liten tid. Jag som blivit befriad av storheten och svalkan i den tanken — inte kunde jag längre bära på en slavs hjärta, girigt räknande ut vad man var mig skyldig. Så lärde jag mig älska utan tanke på gensvar — som man älskar det man i varje ögonblick måste säga adjö.

Åter skälvde Martha till under Marias röst — som för en tanke hon igenkände. Långt bort i det varma välsignade skenet viskade den bävande. — Ack, min syster, då ger man med fulla händer, slösande likt en drottning, vilken blott har en enda sekund att ge bort sekels skatter i. Vi leva ju blott ett liv — men leva det för evigheten. Varje ögonblick är det bräddfulla sista, som bestämmer vårt öde.

Ack, min syster, då man fått den kunskapen är lycka och olycka blott tomma ord — för små för storheten.

Älska den — så lyder gåtans lösning, så sjunger alltett sitt omkväde. Spara dig icke, giv i blindo. Fråga icke — håll blott fast de otacksammas händer. Hand i hand — älska dem alla, de goda som de onda, som du ser omkring dig i detta det eviga sista ögonblick, som är ditt liv.

Rösten sjönk, blev mörk av vemodig ömhet och steg så åter i ljuset, lyftande Martha på sina klara vågor.

— Min syster, min älskade! Tyst har du gått omkring och hjälpt alla. Du har icke drömt om kärleken, icke talat ömma ord. Du har handlat kärleksfullt. Och nu då du vet vad livet är och din kärlek fått ljud genom min mun — nu vill du väl icke dö?

Ännu har du ju så många av dina verk ogjorda. Tänk på de många änkor och faderlösa, vilka otröstade måste gå från din för alltid stängda dörr, tänk på alla små barn, som förgäves måste ropa efter sin gamla Martha! Och tänk också på de vårar du icke får se, de havsvindar, som icke få smeka ditt ansikte och de blommor, vilka icke hinna växa upp innan du dör.

Tänk på de många stora handlingar och ännu ofödda tankar du har kvar att glädjas åt. Och tänk på att duvornas ägg icke bli utkläckta innan du dör och att många sparvar komma att falla till marken nästa vinter, då du icke finnes som ger dem mat.

Du älskar icke fåglarna och blommorna, havet och de stora tankarna nog, min syster Martha, om du nu går från dem, du som är född att hjälpa och älska utan lön och dock vill dra från din styrkas ansvar, ditt adelskaps förpliktelser. (Forts. nästa sida.)

Arbetsförmågan

och
arbetslusten
ökas
vid användandet av



Ferrin

Bästa järnmedel.

Utmärkt stärkande.



Willumsens
franska
Likörextrakter
-överlägsna
i
kvalite-

MODET
KRÄVER
DET

Bevara Eders smärta figur! Hav där för alltid en ask **Crystallosetter** till hands och använd dessa i stället för det starkt fettbildande sockerret. De kosta endast 50 öre pr ask om 500 st.

Crystallosetter

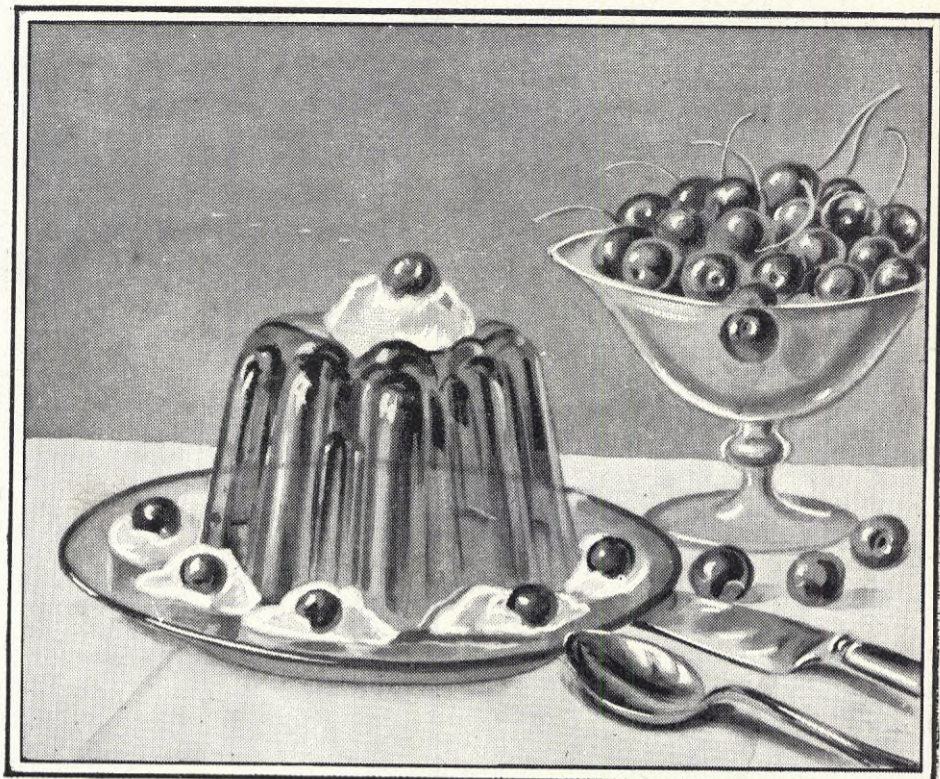
SANITETSBINDLÄR
Diana
SVENSKT FABRIKAT

Verkligt Hygienisk dambinda
Tillverkas sedan 20 år i Sverige endast av
Göteborgs Kema-Tekn. Fabrik, Göteborg

Försäljes i Sjukvårds-, Partym- & Vitvaruaffärer. Engros hos Gustaf Hjelm & Co., Regeringsgatan 44, Stockholm.

Ett barn kan tillreda dessa vackra efterrätter!

Friska och läskande som de frukter, vilka gett dem smak och färg — lättsmälta och hälsosamma.



DET ÄR inte med Jell-O som med så många andra efterrätter — att Ni först måste tänka efter, om alla vid bordet tåla vid dem och hur mycket Ni bör ge barnen därav.

Jell-O är lika lättsmält och hälsosamt som det är friskt och vackert. Äkta fruktsafter ha gett det smak, doft och färg — små och stora må lika väl därav och alla åldrar tycka om det.

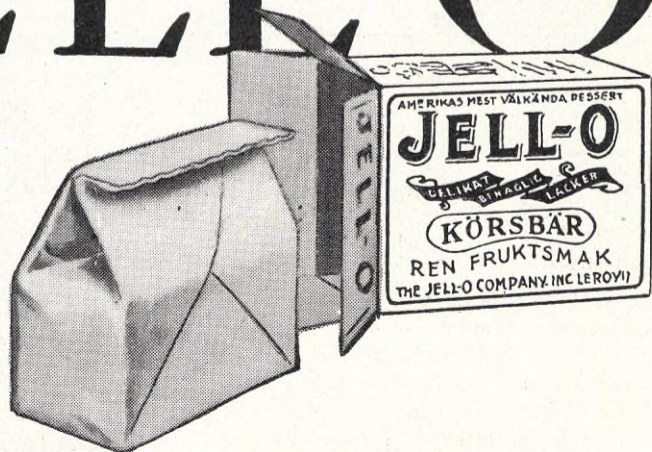
Här äro några exempel på hur vackert och omväxlande det kan anrättas. Körsbärs Jell-on överst — djupröd och klar som kristall. Därunder en Neapolitansk Jell-O av ett lager Citron- och ett lager Hallongelé. Nederst ett glas Apelsin Jell-O med friska frukter iblandade och vispad grädde överst. Försök dem! Beskrivningar finnas i Jell-O:s vackra receptbok, som Ni erhåller gratis mot insändande av nedanstående kupong.

Er handlande för Jell-O av 5 olika slag:
Apelsin, Citron, Hallon, Körsbär, Smultron.



JELL-O

Pris 85 öre
pr paket om
5 portioner.



A.-B. Hugo Österberg
STOCKHOLM 16

Var god tillsänd mig ett gratisexemplar av
Jell-O:s receptbok.

Namn

Adress

Insänd kupongen
i öppet kuvert
åsat 5-öres fri-
märke!

Marie knapp.

(Forts. fr. föreg. sida.)

Ty adliga äro de, få äro de, till vilka man endast kommer, då alla andra svika. Ack, min syster Martha, mycket, mycket få! Och ändå klagas du att du är ensam? Är icke jag också ensam, syster Martha, ensam i mina drömmar. Och ändå vill du från mig och göra mig ännu ensamare...

Guldfloren hade fört henne fram till systemens bädd. Martha drog djupt efter andan, då Maria böjde sig över henne. Smärtan över den svaga lust till livet hon kände var icke längre så skarp. Inerst i hennes hjärta hade återvaknat den djupa, medlidsamma ömhet, den hungiga, undrande ömhet hon alltd känt för sin åldrande men alltjämt unga syster Maria, den drömande, den sjungande med hennes fjärrskådande ögon och vårdslösa kläder, vars händer rörde sig i guldljusets likt vita duvor och vars strålande ansikte var vått av tårar.

Långsamt lyfte Martha sina tunga armar mot systemen. Långsamt, långsamt och omärkligt som säden spirar om våren växte livet inom henne. Ännu kände hon blott en ljuv trötthet, en barnslig ro. Med en tillfredsställd suck lade hon sitt huvud mot Marias axel.

Solen hade gått ned. Utanför fönstret hördes barnens skratt och gråt, medan de lekte, och från den skymningsdunkla havsstranden ljudet av en försenad tvätterskas klapprä. För Martha, utsträckt på dödsbädden, som icke längre var någon dödsbädd, var det ivriga, plikttrogna ljudet likt en signal från hennes gamla, smutsiga, nötta liv. Ännu var hon långt borta från det, ännu kände hon dödsflodens svalka kring sig. Men i fjärran hade dödens dimmor skingrats och hon såg åter de levandes flacka land, där hennes kamrater arbetade i sin mödas svett.

— Älska! ljud drömmerskans guldklara röst i hennes öra, älska, ty den dag vi icke längre göra det, är världens ände inne, och den dag vi göra det mera, är paradiset för handen.

Över hennes axel lyssnade Martha till klappräets ivriga ljud. Ett svagt leende drog över hennes rynkiga ansikte. Med vad för en kärlek hon älskade allt detta — ack,

Den skarpaste äventyrsbok kan ej erbjuda mer spänning

skriver Lektor
M. L. Gagner
i Idun om

E. GRIERSON
J. C. Patteson

Söderhavsöarnas biskop.

En hjältesaga berättad för de unga.

Häft. 2:75, inb. 3:75.

Svenska Kyrkans
Diakonistyrelses Bokförlag

det skulle drömmerskan aldrig komma att förstå, hon som icke var av denna världen. Dess barns kärlek, så mycket hopplosare, djupare och tyngre — vid klappräets manande ljud lyfte Martha liksom åter dess ok på sina axlar.

Åter hörde hon Marias röst. Hon höll systemen i sina armar och grät över henne i skymningen, ty på måfå hade hon kämpat för hennes liv och visste inte om hon vunnit seger. Martha lyfte sina svaga händer för att som Maria trodde lägga dem om hennes hals. Men hon pekade blott mot Marias halslinning, som gått upp.

— Det fattas en knapp där, sade hon svagt. — Gå efter mitt sysskrin så skall jag se i den.

Barn och julklappar.

Barnens högtid julen är här. Med flit nämndes barnens högtid, ty det är barnen, som göra julen till den stora härliga högtiden. Och hur roligt är det ej att bereda barnen julglädje med gåvor, de önskat sig. Men här är ett men. Skäm ej bort barnen med för stora och för många julklappar ty deras glädje är precis lika stor om de få enklare och mindre saker. Nu för tiden finns det ju leksaker, som i konstruktion och invecklat maskineri nästan behövs en liten ingenjör för att förstå, men männe barnen ha roligare med dessa än med de enklare, där deras fantasi får fritt spelrum för att konstruera ihop vad som nu bjuds dem färdigt. Men giv barnen något de önskat sig, om det ej överstiger förmågan för givandet och helst ej kläder åt mindre barn, såvida ej även här finns något som man särskilt vet bere-

der dem stor glädje. Lämpa julklapparna efter deras ålder och anlag, ty även genom lek kan en hel del nyttigt plockas fram. Giv dem goda böcker i bilder och text, men undvik noga fula karikatyrer och sagoböcker om överdrivna jättar, häxor och troll, ty barnens fantasi är så livlig att de sedan se de förunderligaste saker och detta oftast sedan de gått till sängs och skrämma då upp sig, bli mörkrädda och vägra absolut ligga i mörkret. I allmänhet bör ej sagoläsning ur den nya sagoboken ske just före läggningen, ty då vill ej sömnen in-

finna sig som den skall, om sagan är spännande.

Men barn skola ej blott ha privilegium på att själva få julklappar, de skola ock tidigt lära sig att ge för att från tidigaste är vänjas vid att tänka på andra och sprida glädje. Men vad skola de då ge? undras. Mycket snart bli de små hädiga och längta efter sysselsättning. Hjälp dem då till lämpliga små arbeten vare sig i sömnad, kartongarbeten eller annat som de kunna göra. Dessa små presenter skola de sedan själva få slå in och göra i ordning och de ha härmed nästan lika roligt som att sedan själva få ta emot något. Låt dem även tänka på något annat litet barn, som kommit i deras närhet, någon liten lekkamrat eller fattigt barn, som ej har så mycket som de själva. Helst om de då kunna ge bort något av sitt eget — kanske överflöd. Men detta skall ske med gott hjärta och av fri vilja och ej genom tvång eller föreställningar. Ett barn bör aldrig tvingas, då det gäller att visa en vänlighet mot andra, ty denna påtvingade vänlighet blir då endast ett bittert minne, som säkert ej bidrager till att av den lille göra en god hjälpare som människa.

Skola barnen köpa någon julklapp att ge bort, så böra de helst härtill få släppa till av egen kassa. Egen kassa? Ja, giv dem en liten fickslant och uppmana dem att spara på denna för att sedan köpa julklappar eller ock lär dem utföra något arbete och här för få en slant — alltnog det är nyttigt, att de tidigt få lära sig, att pengar får man ej utan vidare

Marthe.



Han har gissat rätt!

Det var en flaska »4711», som jag gått och önskat mig över allt annat.

Märk priserna å de i skyltfönstren utställda »4711» julförpackningarna

No. 4711. Eau de Cologne



SÄNGKLÄDERNA

äro de enda sängkläder, som uteslutande stoppas med material, som undergått en modern maskinell rening o. desinficering. De äro de idealiska sängkläderna.

J. Svensson & Bourghardt

Täckfabrik, Tagelspinneri, Fjäderrenseri.
GÖTEBORG.
Grundad 1881.

Erhållas i varje välsorterad sängklädersaffär.

Redovisning

Till Iduns förening "Födelsedagen" har sedan föregående redovisning — i nr 48 — inlutit följande:

Transport Kr. 4,413:66	
Friherrinnan Thyra Hermelin, Bettna	2:—
Fru Signe Lundquist, Stockholm	3:—
Fru Jenny Burman, Sundsvall	1:—
Fröken L. Lindersköld, Stockholm	1:—
Fröken Alice von Post, Huddinge	2:—
Fru Valborg Enblom, Norrtälje	2:—
Fru Anna Quiding, Karlskrona	1:—
Fru Lisa Lindegren, Falkenberg	5:—
Fröken Hanna Bratt, Örebro	1:—
Fru L. Öberg, Koppartorp	2:—
Fru E. af Klint, Stockholm	4:—
Fru Ingeborg Rydin, Borås	2:—
Fru M. Ullman, Stockholm	2:—
Fröken E. Reuterskiöld, Gävle	2:—
Doktorinnan G. von Wachenfeldt, Ystad	2:—
Doktorinnan Elin Tillman, Höör	5:—
Fru Ellen Wendt, Löberöd	2:—
Fröken Birgit Wendt, Löberöd	1:—
Fröken Signe Holmqvist, Gustavs	5:—
Fru Hedvig Törjesson, Gävle	5:—
Fru Emelie Sjögren, Köping	5:—
Fru Gerda Flensburg, Höganäs	3:—
Prostinnan Mathilda Risberg, Stocksund	2:—
Fru Emma Gullander, Göteborg	1:—
Fru Amalia Hjärne, Stockholm	1:—
Fru Siri Strandmark, Bolmen	1:—
Fru Emilia Wallin, Traryd	1:—
Fru Alma Falk, Karlskrona	1:—
Fru Hanna Dillberg, Halmstad	1:—
Fru Elin Appelbom, Latorpsbruk	1:—
Fru Svea Thörn, Stockholm	3:—
Fru Sophie Winnell, Stockholm	1:—
Fru Maud Matton, Roslags Näsby	3:—
Fru Anna Wadén, Bara	1:—
Fru Agnes Tengbom, Vänersborg	3:—
Fru Rut Appelgren, Örebro	1:—

Transport Kr. 4,492:66

När Ni firar Er födelsedag,

tacksam över det goda, som livet trots allt svårt och mörkt i alla fall skänkt Er, så tänk på de små, vilka borde ha lika mycken rätt — ja mer, eftersom de äro barn, — till ljus och sol som vi alla, men för vilka deras födelsedag sannerligen icke var någon lyckodag. Anmäl Er som medlem av "Iduns förening Födelsedagen", och förbind Er att på varje Eder fö-

Ett laxermedel

skall hava god verkan, vara oskadligt samt lätt att intaga. Dessa egenskaper förenas i

Hvita Björnens

FRANGULA-piller

vilka på ett gynnsamt sätt påverka tarmverksamheten och bidra till en naturlig reglering av avföringen.

Inga som helst biverkningar.

Fås på alla apotek i askar å 40 piller. Kontrollant: Professor Thor Ekecrantz.

LUCKS UTSÖKTA
KAFFEBLANDNING



4.70 PER KG.
PAKET
FRAKTFRITT 2 1/2 KG. 11.75
PERCY F. LUCK & Co.
STOCKHOLM.

Advokaten Eva Andén

Ledamot av Sveriges Advokatsamfund.
Herkulesg. 14, f. d. Lilla Vattugatan 14.
Tel. 7575. STOCKHOLM. Tel. 7576.

Specialitet: Familje- och arvssaker, Botredningar och testamenten. Även skriftliga förfrågningar.

ERNST WALLINS Advokatkontor

Vasagatan 46, Stockholm.

Besvarar omgående juridiska och ekonomiska frågor mot moderat arvode.

EN SAK

som bör ordnas i dag är att verkställa prenumeration å närmaste postanstalt på

Svenska Morgonbladet

för att kunna erhålla tidningen utan avbrott på nyåret.

Svenska Morgonbladet

är de kristna och nykterhetsvänliga hemmens tidning och bör därför finnas i alla sådana hem.

Hovmanicuristen JEANNE BOMANS

myrrhatinktur, crèmer och puder tillfredsställa de högsta anspråk.
Anv. av H. K. H. Prinsessan Ingeborg.

Bensintvätta

överrocken hos Saltsjöbadens Kem. Tvätt, Sthlm.

CLARA LJUS

på varje julbord



LARS MONTÉN STOCKHOLM

HOSTOL

OÖVERTRÄFFAD BRÖSTKAREMELL
H. M. DROTNINGENS HOVLEVERANTÖR
Sockerbageri-Aktieb. Emil, Sthlm.

Finnes i alla välsort. affärer i hela landet.

delsedag anslå minst en krona till samma ändamål, och vi sända Eder då varje år på Er födelsedag en postanvisningsblankett ställd till insamlingen. Vi hoppas så, att insamlingen med tiden skall ge så mycket, att vi kunna upprätta något mer bestående, en barnkoloni eller ett barnhem — något i stil med den göteborgska "Födelsedagen".



BOKNYTT

Nytt band Heine-översättningar. Heinrich Heines ungdomsdiktning i urval och översättning av Ture Nerman, utkommen i fjol å Tidens förlag, var början på ett urval Heine i tre band. Arbetet fortsattes nu med en andra del, omfattande paristidens Heine från 1831 till 1847, i vilken ingår, utom den stora satiriska björndikten Atta Troll, urval av lyriken i samlingarna Ny vår, Olika, Romanser och Tidsdikter, de allra flesta av hithörande poem aldrig förut översatta på svenska. Vidare förekommer här det märkliga kulturhistoriska fragmentet Rabbin från Bacharach, prov på Herr von Schnabelewopskis memoarer och Florentinska nätter, Heines journalistik (om konst, kolera i Paris 1832, kommunismen m. m.) samt intressanta Heine-brev från denna period. Priset på den nu utkomna delen är 5:— kr.

Teaterbåten är titeln på en på Gebers förlag utkommen roman, översatt av Birgit Möller av den bekanta amerikanska författarinnan Edna Ferber. Titeln anger den miljö, i vilken handlingen utspelas. Men läsaren behöver nog en orientering i fråga om denna miljö, som är äkta amerikansk. Med teaterbåt menas stora flytande teatrar, vilka i förra seklet bogsrades upp och ned längs de stora floderna i Amerikas inland, och som för farmarna och bönderna utgjorde årets stora romantiska händelse. Mot denna rörliga bakgrund har författarinnan i huvudfiguren skapat en kvinna av kött och blod, vilkens omväxlande fantastiska öden skildras målande. Från teaterbåten förlägges handlingen till Chicago, och romanen slutar i New York, det moderna Amerikas teatercentrum.

Nytt band av Djurens liv. Tionde bandet av Brehms Djurens liv

i svensk översättning och bearbetning föreligger nu i bokhandeln. Det påbörjar skildringar av kråldjuren, här närmast ormar,

kameleonter och ödlor och avhandlar av icke fackmannen i allmänhet föga kända djurgrupper. I ord och bild få vi följa forsk-

ningsresande till fjärran länder, där en rikedom av praktfulla, färgglänsande djur vimlar på marken, i träden eller i världsha-

NERVSTÄRKANDE ENERGIBILDANDE KRAFTGIVANDE

Såsom stärkande medel har

PHOSPHO-ENERGON

sedan länge stått i främsta ledet. Phospho-Energon är framställt direkt ur hjärn- och nervsubstans, är ingående kliniskt prövat och har av de förnämsta in- och utländska läkare givits de amplaste lovord.

Särskilt vid behandlingen av nervositet o. nervösa svaghetstillstånd har Phospho-Energon givit utomordentligt gynnsamma resultat. Phospho-Energon verkar icke "ögonblickligen nervlugnande och rogivande" — försvagar och sliter därför ej nervsystemet — utan det uppbygger under kurens förlopp på ett naturligt sätt hela nervsystemet, stärker organismen och ger åt överansträngda och försvagade personer det tillskott av energi och självförtroende, som är oundgängligen nödvändigt för övervinandet av nervositet och därmed förknippade svaghetstillstånd.

Phospho-Energonpiller fås å alla apotek i burk. å 100 och 300 st.



Hämorrhoider

säker fullständig läkning utan operation med de sedan 25 år tillbaka erkända

Anusol - Goedecke

= Suppositorier =

Anusol Goedecke endast äkta i röda askar med firma Goedecke & Co., Chemische Fabrik und Export-Aktiengesellschaft, Leipzig, etikett och plombering. Varning för värdelösa efterapningar och ersättningspreparat.

För Anusol-"Goedecke" finns det ingen ersättning.

Anusol-"Goedecke" upphäver snabbt de ofta svåra smärtorna och möjliggör en lätt avföring. Det desinficerar, torkar och läker de sjuka ställena. Inga narkotiska beståndsdelar. Lätt att använda. Fås på alla apotek.

ven. Vi få göra ingående bekant-
skap med jordens farligaste djur-
arter, vilkas bett döda människor
och djur inom en tidsperiod, som
kan växla mellan några minuter
och flera timmar eller dagar. —
Efter en utförlig överblick över
kräldjurens kroppsbyggnad och liv
övergår skildringen till huggor-
marna, alltifrån vår egen lilla art
till tropikernas bjässar på flera
meter, till skallerormarna, puff-
ormar och andra. Skildringen av
de underbara havsormarna torde
vara den, som kanske väcker stör-
sta uppmärksamheten, så litet
kända som dessa farliga djur äro.
Indiens giftiga ormar, Afrikas
glasögonormar, Australiens farli-
gaste orm, den beryktade svart-
ormen, den fruktade dödsormen,
de väldiga afrikanska mambaor-
marna och en mängd andra skil-
dras i andra kapitel liksom de
mera beskedliga vattensnokarna
och andra icke giftiga ormar. På
illustrationsmaterialet i Djurens
liv har förlaget som vanligt ned-
lagt stor omsorg.

Kåserier.

Det stora mästerskapet som kå-
sör äger *Mollie Faustman* (Vaga-
bonde). Hennes bok i år "Även
en blind kan få korn på en höna"
(Bonniers) har åtskilliga pärlor
av den äkta halt att dess glans
inte förbleknar i första taget. Om
man läser *Mollie Faustman*, när
hon i sin knappa, eleganta form
kåserar om äktenskapet, barn,
hem och nutidskvinnor, behöver
man knappast någon annan livs-
filosofi. Läs ex. kapitlen "En
framtidskvinna", och Ni har en
högtidsstund.

"Hela Sveriges lilla fästmö",
(Ahlen & Åkerlund) som *Erik
Zetterström* kallar sin 10:de bok,
är ett bra namn för en filmro-
man, men det hade varit bättre
om romanen bara varit vad den i
själva verket är: en samling kå-
serier. I denna genre har *Erik
Zetterström* talang, ingivelse och
teknik. Och han har humor, en
lite dämpad, sträv humor, men
knappast det naggande goda hu-
mör, som man slentrianmäsigt
tillvitlar hans kåserier. Vill man
titta lite på modern storstadsung-
doms svagheter och lustigheter,
där den rör sig i mera tillgäng-
ligt vimmel, då är *Erik Zetter-
ström* en behaglig ciceron.

Man kan fördriva några timmar
av sitt liv betydligt sämre än i
sällskap med "Hela Sveriges lilla
fästmö".

Gecko är en kåsörsignatur, som
synts här och var på senare tid
och som tillhör *Georg Skogberg*,
debuterande författare av "Väs-
kan" (Seelig & Co.). I "Vaskan"
har *Georg Skogberg* stoppat in
dels nya, dels förut sedda kåse-
rier och många av dem bereda en
trevlig underhållning, ha roliga
poänger och en lättflytande stil.
En angenäm julkalppsbok.

Brummel & C:o har i år ägnat
kvinnan sina visa konvansråd i
"Kvinnan i sino prydn" (Höker-
bergs). Det är en världserfaren
man som låter sin spiritualitet
flöda, hans råd äro fulla av spet-
siga iakttagelser och en dam, som

OSMOS



Avmagringsbad

Enda skumbad som vetenskapligt
undersökts och utprovats
å sjukhus i Stockholm.

Ensam försäljare för Sverige: Bärnängens Tekn. Fabr. A. B.

SERVERAS A

CENTRALBADET, STUREBADET och SÖDRA BADINRÄTTNINGEN

vill uppföra sig korrekt i livets
alla mer och mindre korrekta si-
tuationer, har stor nytta av att
insupa Brummels lärdom och kuns-
skaper om kroppens och själens
ans. En sådan där lagom och be-
haglig ans.

E. N.

Nya musikaler. Nordiska Mu-
sikförlaget har utsant trettonde
bandet av det populära albumet
Fru Musica, som bland ett tjugo-
tal pianostycken innehåller kom-
positioner av bl. a. Godard, Sibe-
lius, Grieg, Sinding, Sjögren,
Stenhammar, Berwald, Beethoven,
Liszt, Tschaiakowsky och Hilding
Rosenberg samt några sånger av
bl. a. Ture Rangström, Natanael
Berg, Gustaf Nordkvist och Chris-
tian Sinding.

Hos Svala & Söderlund ha ut-
kommit "Tre pianostycken" av Nils
Björkander — Preludium, Capric-
cio och Humoresk — (kr. 2:25),
"Sång till Sverige" för en röst
med piano av Carl L. Nylund (kr.
1:25), "Sju sånger" av Tor
Bengtson med musik till bl. a.
Biskop Thomas' frihetssång, Karl-
feldts "Intet är som väntans ti-
der", Frödings "Det borde varit
stjärnor" och Wallanders "Sön-
dagsfrid i Solelid" (kr. 2:—), "Uti
vår hage", fem småstycken för pia-
no av Gottfrid Berg (kr. 2:25),
"En vandringsmans julvisa" av
Ejnar Eklöf till en dikt av Oscar
Stjerne (kr. 1:50) samt slutligen
två sångvalser "En doft av din
parfym" av John Malm och "Den
gamla valsen" av Ejnar Westling
(å kr. 1:80).

Korta förspel till samtliga ko-
raler i svenska psalmboken av
musikläraren vid Karlstads Folk-
skoleseminarium Gustaf Bengtsson
ha utgivits i tre häften på Abr.
Lundquists musikförlag. Pris kr.
2:— å 2:50 pr häfte.

Svenska folkvisor och danser,
harmoniserade för piano av Hel-
mer Alexandersson ha utkommit
på Abr. Lundquists musikförlag.
Pris kr. 2:50.

Nya grammofonskivor. Av de
populära Odeonskivorna ha till ju-
len utkommit ett flertal nyinspel-
ningar och nyinsjungaingar. Den
berömde tenoren Richard Tauber
har t. ex. sjungit in några av våra
omtyckta julsånger — "Stilla natt,
heliga natt", "O du heliga, o du
saliga", m. fl., — och Olle Strand-
bergs namn återfinnes på en skiva
upptagande "Adams julsång" och
"Nu lyser julens stjärna klar".
Ejnar Westling låter höra sig i
en av sina egna valser, "Vänta på
mej om du kan", och Tauber i
ett par kupletter ur operetterna
Paganini och Frasquita. Den från
Rolfreyvyn välkända Dajos Bélas
orkester får man göra förnyad be-
kantskap med genom några kon-
sertnummer och dansmusiken är
riktigt företrädd från Jularbokal-
les vals "Livet i finnskogarna" till
de senaste amerikanska schlager-
na "Oh, Doris — where do you
live?" och "Daw-Dew-Dewey-
Day" m. fl.

Ur bokfloden.

Av Gurli Hertzman-Ericson.

Gertrud Lilja: *Paulina*. Albert
Bonniers förlag. — Denna för-
fattarinna har sin styrka i novel-
len, och i jämförelse med de små
pregnanta och utsökta saker hon
åstadkommit i genren, verkar hen-
nes roman en smula blek och kon-
turlös. Men den är i alla hän-
delser en fin och vacker kvinno-
studie, gjord av en öm och känslig
hand. Gertrud Lilja har för-
mågan att fånga de subtila själs-
skiftningarna, allt detta som för-
flyktigt lika lätt som stoftet på
fjärilens vingar och som blir gro-
teskt när det rörs vid av klumpiga
fingrar. Författarinna är lätt på
handen. Hennes målning av en
situation eller en stämningssbild
har pastellens mjuka ton och inte
oljans breda påtaglighet, och även
Paulina själv kan stundom stå
halvt överklig för blicken. Hon
är en nära släkting till Jeanna
Oterdahls Eva, denna lilla Pau-
lina, med sin ärlighet, sin trofast-
het och sitt kyska känsloliv. Även
hon hör till de ensamma och av
livet en smula frostbitna, men
icke till de bittra och hårda.

Det är ganska betecknande att
i tre av årets böcker, Jeanna
Oterdahls, Gustaf Ullmans och
Gertrud Liljas, motivet är kvin-
nan, som när hennes erotiska
lyckokrav icke blir tillfredsställt,
i arbetet för andra, för de sjuka
och värlösa, finner utlösningen
för sin moderlighet och sitt lycko-
ideal.

Alma Söderhjelm: *Elsbets och
min hemlighet*. Albert Bonniers
förlag. — I hänsende till stil och
komposition är Alma Söderhjelm
nya bok mera konstnärligt hel-

gjuten än hennes andra romaner.
Författarinna har alltid haft en
dragning åt det patologiska och
åt det som skiljer sig från genom-
snittsmänniskans sätt att se och
reagera. Hon har hyst ett nästan
vetenskapligt intresse för de dolda
irrgångarna i människans själsliv,
och det är samma intresse som
drivit henne att i romanens form
analysera samlivet mellan ett par
människor, av vilka den ena varit
nervsjuk och den andra är på väg
att bli det.

Boken är en ung vetenskaps-

... fascinerande
tjusning ... fängs-
lande framställ-
ningskonst ... en
synnerligen givande
bok",

så lyda omdömena om

EDV. LEHMANN'S

Grundtvig

och det
danska
fromhets-
livet.

Häft. 5.75, inb. 6.75

Sveriges Kristliga
Studentrörelses Bokförlag

KALENDER

FÖR
SVERIGES HUSMÖDRAR

3:e ärgången

Pris 1:50.

Rikt ill.

Doktor Ida Norrby: Den innehåller
mycket läsbara uppsatser med mäs-
sig innehåll — riktigt en bra bok
för Sveriges husmödrar.
Nya Dagl. Alleh.: Rikhaltig och om-
växlande, praktisk och nyttig.
ERNST WESSMANS BOKFÖRLAG
STOCKHOLM



M. ZADIG - MALMÖ
H. M. Konungens Hovlev.

Nederlag i Stockholm: Regeringsg. 27.
i Göteborg: Chalmersg. 20.

Ni har glömt en sak:

prenumerationen på Aftonbladet för 1928!

Ring därför nu genast. Anrop: Aftonbladet.

KVÄLLSUPPLAGAN, fritt hemburen i bostaden, kostar för helt år kr. 36:—, för halvt år kr. 20:— och för kvartal kr. 10:—

Till Julskinkan

SE NAP

är den äldsta
aptilväckaren
och den bästa
ty den

BEFORDRAR
MATSMÅLTNINGEN

Vad är julen utan skinkan? När
Ni väl smakat den med Colmans
senap säger Ni: "Vad är skinkan
utan Colmans?"

Colmans

SE NAP

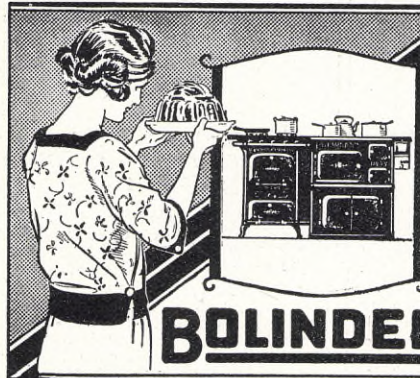
Blanda den **FÄRSK** varje dag



Vad varje kvinna vet

är att Drott är garant märket på eleganta, välgjorda och billiga armbandsur. Ankarverk, 15 rubiner, 14 och 18 karat, mångfaldiga boettformer, konstnärligt ciselerade, från kr. 59:—. *Drottarmbandsuren* finnas också i guldbelagda boetter, 10 års garanti, moaré eller fjäderande armband från kr. 39:—.

Bese prov hos urmakare!
GIV HENNE ETT DROTT-UR!



Tre ting

är nödvändiga för hemmets hälsa och trevnad:

1. En duktig husmor
 2. God och vällagad mat
 3. En god spisanordning
- kan endast väljas bland

BOLINDER'S SPISAR

Annonsörer,

som söka sin publik i Eskilstuna, Torshälla, Strängnäs, Mariefred, Malmköping, Flen, Kungsör samt f. ö. i hela norra och mellersta Sörmland, kunna icke anlita något bättre annonsorgan än

Sörmlandsposten,

länets enda dagliga morgontidning och förnämsta nyhetsorgan.

Sörmlandsposten

är närmast handels och industriens organ, men läses i sin egenskap av nyhetstidning av alla samhällslager i städerna och på landsbygden.

Billiga annonspriser. — Infordra kostnadsförslag.

HUVUDKONTOR I ESKILSTUNA
Telefoner 335 och 67.

ARTI HEMFÄRGER
äro utan jämförelse bäst.
A.-B. EUG. WINGÅRD, MALMÖ.

mans vidräkning med sin egen skuld i hustruns död. För läsaren återstår ingenting annat än ett obetingat "frikänd". Elsbets sjukliga egocentricitet har drivit henne att fordra allt av mannen, och att ge mycket litet i gengäld. Hon kräver hans tid och hans person och hon ödelägger hans vetenskapliga gärning. Fastän mannen efter hennes död i sjuklig överkänslighet tänker sig tillbaka till den eller den situationen, och hur han då borde handlat om han varit medveten om hustruns nervsjukdom, så kvarstår dock som ett faktum, att få män skulle haft så mycket överseende med den lilla överspända Elsbet som han hade. Psykologiskt sett, är det också ovisst om ett hänsynstagande till en sjuk människas alla nycker, kan åvägabringa någon förbättring. Snarare skulle väl en bestämd vilja och en fast hand vara att föredraga.

Det finns många fina och vackra skildringar i professor Söderhjelm's bok, och oavsett de sjukliga tendenser som bli avgörande för de båda kontrahenternas öden, visar hon hur skört och bräckligt det förhållande är på vilket mannen och kvinnan bygger sin gemensamma lycka.

Claes Lange: Hotell Damaskus. Albert Bonniers förlag. — Ett satyrspel skulle man kunna kalla denna bok, där själarnas vrångbilder stirra emot en med mefistoleenden bakom ansiktmasken. Det är en frän och satirisk skildring av mänsklig svaghet och mänsklig lumpenhet och av erotikens bockartade språng i skumrasket.

Det är en värdig samling av kulturens bärare, av präster, vetenskapsmän och litteratörer, som samlats i den kulturella stiftelse, vilken av en spefågel benämnes Hotell Damaskus, men bakom de feta fraserna och de ideella talesätten döljes själens orena tankar. Medan sommarskymningens frid vilar över de stilla småstadsgatorna, roar sig författaren med att se efter hur det står till med prelaterna i nattmörkret. De finna ingen ro på bolstrarna. De sucka och stöna, de anropa Gud om hjälp mot köttets anfäktelser. Det är ungdomens synder som gå igen, det är förförelsen, bedrägeriet, äktenskapsbrottet. Alla ha de något att gömma undan i själens skrymslen, men i nattmörkret pressas det fram, stirrar vanvettsögt emot dem och driver sömnen från deras läger.

Vad är människan? Ingen friboen ande, ingen olympisk himlastormare. En hög av lumpor är hon, förtärd av sina låga och djuriska begär, ett byte för allt som smyger på förbjudna vägar.

Det är fränt, beskt och bittert, och om inte ett annat författarnamn stode på bokomslaget skulle man kunna tro att dessa skildringar härrörde från Carl August Bolander. Det finns talang och skärpa i denna karrikatur av människorna, men vad man saknar är något som löser och försonar, något som pekar uppåt och utöver den träckhög där personligheten brinner ned. Det finns dock något som lyfter människan ur egoismen och djuriskheten.

Ernst Diding: Dyrningar. Ahlén & Åkerlunds förlag. — Så som Ernst Diding i sin förträffliga romancykel, "Malm", skildrade civilisationens kamp mot vildmarken i övre Norrland samt de män, vilka fått sina namn inristade i detta skede av vårt lands historia, så har han i sina senare romaner skildrat havets arbetare i vår östra skärgård. Det senaste bidraget till denna cykel heter "Dyrningar" och för oss tillbaka till tiden för världskrigets utbrott, när sommargästerna flyktade från sina öar, när livsmedlen stego till svindlande priser och skärgårdsborna funno andra inkomstkällor än fiske och jakt. Boken innehåller



När tyngden på tråden blir för stor

äro störningar oundvikliga. Det är på samma sätt med edra nerver. När musklerna på grund av förkylning bli hårda, trycka de på nervtrådarna, och därvid uppstå de så kallade reumatiska smärtorna.

Aspirin-Tabletter driva blodet hastigare genom de hårda musklerna, som därefter åter bli smidiga och smärtorna försvinna.

Aspirin-Tabletter äro endast äkta i originalförpackningen „Bayer“ med det gula bandet och garantimärket.



Pris kr. 1—

GEFLE MANUFAKTUR AKTIEBOLAG

STRÖMSBRO



Oblekta, Blekta och Färgade

Vävnader

Tillse att Ni alltid erhåller märket
»SVANEN»

Kommissionslagrens telefonnummer:
Stockholm 9646 - Växiö 500 - Örebro 20 63 - Hudiksvall 532
Sundsvall 30 03 - Umeå 141.

Nya Dagligt Allehanda

behöver icke slå på reklamtrumman för sig själv.

Hundratals framstående svenskar, vänner och motståndare, ha under det gångna året givit offentlighet åt sin höga uppskattning av Allehandas överlägsna och kraftigt opinionsbildande journalistik.

Enastående i svenska pressen äro:

Nya Dagligt Allehandas spetsartiklar,

de i hela landet lästa och för sin muntert satiriska ton uppskattade artiklarna å första sidans första spalt. Varje artikel illustrerad med en karikatyr för dagen.

Nya Dagligt Allehandas Söndagsbilaga

står på hög intellektuell och litterär nivå. Har vunnit varmaste erkännande.

Bland Allehandas övriga specialiteter märkas:

Doktor Knut Hagbergs, den främste svenske essayistens, ypperliga framställningar av märkesmän i politik och litteratur.
Friherrinnan Annie Åkerhielms artiklar för Sveriges kvinnor.

Argentarius' för sin eminenta sakkännedom uppskattade ekonomiska och politiska artiklar.

Doktor Ivar Ömans statsvetenskapliga och historiska artiklar och essayer.

Häradshövding Th. af Ekenstams: En riksdagsmans memoarer.

Varje dags nyheter komma snabbast i Nya Dagligt Allehanda.

Prenumerationspris:

För helt år kr. 36, halvt år kr. 20, kvartal kr. 10, månad kr. 3:50.

Prenumerera på och annonsera i

den i redaktionellt och ekonomiskt
hänseende oberoende

Nya Dagligt Allehanda

Etablerad 1847.

Allcock's

Inregistrerat handelsmärke: 25176

Plåster

EAGLE BRAND



Världens mest betydande utvärtes läkemedel.

Hosta, förkylningar, klona lungor. Allcock's Plåster verkar såväl förebyggande som läkande. Förhindrar sviter av förkylningar.

Reumatism i skuldrorna undviks genom användande av Allcock's Plåster. Adleter användas detsamma som medel mot styvhet och ömhet i musklerna.

Allcock's är ett absolut äkta, poröst plåster. Det är ett universalmiddel, som säljes å alla apotek över hela den civiliserade världen. Kan påläggas varhelst smärta uppstår.

Är NI i behov av ett piller, tag då utav **Brandreth's Piller** (Etabl. 1752). Rent vegetabiliska. Inregistrerat handelsmärke: 26622. Användes mot förstoppning, gallsjuka, huvudvärk, svindel, dålig matsmältning etc. Till salu å alla apotek. ALLCOCK MANUFACTURING CO., BIRKENHEAD, ENGLAND.

VARNING

Då till vår kännedom kommit att såsom hemslöjd dels i hemmen, dels i en del affärer alltmer utbjudas varor, som antingen äro alster av industri eller av underhållig kvalitet, men likväl ofta betecknade med "Hemslöjd" eller "Svensk Hemslöjd", vilja vi påpeka, att dylika alster icke härstamma från oss. Den bästa garanti att få verklig hemslöjd av bästa beskaffenhet är att göra inköpen hos

Svensk Hemslöjd

12 Biblioteksgatan 12, Stockholm.

KRISTIANSTADS LÄNS TIDNING

DAGLIG MORGONTIDNING
FÖR KRISTIANSTADS STAD OCH LÄN

SPRIDNING BLAND DEN KÖPSTARKA ALLMÄNHETEN

Piska

och Renovera MATTORNA vid Saltsjöbadens Kem. Tvätt.

Filtar och Schalar

absolut största sortering och billigaste priser i Arvika Spinneri Affär, Oxtorgsgatan 9 A, Stockholm. Tel. 163.

LUNDS DAGBLAD

är den enda tidningen i denna burgna stad med sina bortåt 30,000 invånare. Rik landsbygd.

Följaktligen en av landsortens bästa annonstidningar

ler ett myller av gestalter: lotsar och fiskare, grosshandlare, tullmän, smugglare och äventyrare.

Felet med skildringen är att den med sin raska berättarstil och sin mångfald av dialoger, dock aldrig når till djupet, utan rör sig vid tingens yta. Ernst Diding kan säga många träffande saker, men det blir för mycket av pratsamhet och ett yttre händelseförlopp, som trots sina växlingar verkar trötande på läsaren. Jämför man honom med en sådan författare som Ragnar Holmström, så blir den senares fiskare och bönder så mycket mera levande och åskådliga för fantasien. Man har icke känslan av att Diding ur folksjälens letar fram det väsentliga, det som kan gripa och röra oss och som omskapar den torvtiga verkligheten till dikt.

Kerstin Stenhammar: *Lycklandsfarare*. Svenska kyrkans diakonistyrelsens förlag. — Lycklandsfarare är en ganska obetydlig och talanglöst skriven bok om en herrgårdsfamilj, där det varken saknas en fördomsfull mor, en ståndsmedveten ung flicka och en vacker guvernant, som naturligt nog får respass sedan hon kallat herrgårdsnåden för "rackarkäring". Genom sitt fagra yttre kommer hon åtskilligt rabalder åstad, men hon är en tom och ytlig liten varelse, och det är utan intresse man följer hennes vidare öden, vilka slutligen leda till en man som troget älskat henne.

Det saknas varje spår av verklig karaktärsskildring i denna bok. Den förefaller att vara gjord efter gammal schablon och lyfter sig icke i något avseende över den banala nöjesläsning som många anse vara lämplig för unga flickor, men som endast tjänar till att förflicka deras smak och förytliga deras livsuppfattning.

Gurli Hertzman-Ericson.

BREVLÄDA

RED: S BREVLÄDA.

Red. vore tacksam om sign. "L'inconnue" ville sätta sig i förbindelse med oss för personligt samtal om artikeln.

Rosa Blomqvist på julafton.



Utän tomte, menar Rosa, vore julen bara prosa, man skall hålla styvt på tradition. Och till barnens glada häpnad i en tomtebisses skepnad uppenbarar mamma sig i egen trind person.

12 öre om dagen.

Är oklanderlig hälsa värt detta belopp?

12 öre om dagen kostar det att använda dubbelverkande Exogen, och därigenom undvika sjukdomsfall i njurar och matsmältningsorgan, reumatiska åkommor, mag- och tarmkatarrer, förstoppning, njur- och leverlidande, oförklarlig trötthetskänsla, aptitlöshet, huvudvärk, yrsel, nervositet, blodbrist, allmän svaghet, nervikenhet, sömnlöshet och ålderdomssvaghet.

Massor av intyg finnas och här avtryckes ett av dem.

Avskrift av intyg.

Exogen Manufacturing, Stockholm 5.

Nu har jag slut på den första satsen Exogen. Jag vill tala om, att jag aldrig trott, att jag någon sin skulle återvinna hälsan och jag trodde ej på Edert Exogen, när jag skrev efter det. Jag grep efter halmsträet. Nu är jag slagen av häpnad. Icke på 20 år har jag känt mig så stark och frisk som nu, och det är Exogen som gjort det. Var förut nedbruten av alla möjliga krämpor. Reumatisk värk har pinat mig i årtal och min mage tälde ingen mat, kväljningar och kräkningar plågade mig ohögligt samt därtill ständig magsveda, och kände jag mig alltid kraftlös och trött. Efter åtta dagars intagning av Exogen kände jag tydligen hur mycket bättre jag blivit. Nu är värken så gott som aldeles borta, kväljningar och kräkningar hava aldeles försvunnit, samt ävenså svettningen om nätterna, och magsvedan gick bort första dagarna. Jag är så glad, att jag ej kan beskriva det. Mina bekanta här vilja också hava Exogen. Sänd därför sex satser av Edert dubbelverkande Exogen. Det skall vara fem satser nr 1 och en sats nr 2. Jag kan aldrig nog tacka Eder för Eder underbara medicin. Intet på jorden går upp mot Exogen. Det skall vara dubbelverkande Exogen till kr. 5:— pr sats.

Undertecknad, notarius publicus, betygar härmed, att förestående är rätt avskrivet. Stockholm den 12 januari 1927.

Ex officio:

Uno Oldenburg

Notarius publicus



En originalsats dubbelverkande Exogen kostar kr. 5:— och räcker minst 40 dagar med int. 3 ggr. dagligen, halvsats, som räcker 25 dagar kostar kr. 3:—, fraktfritt vid köp av två paket. Vid köp av endast ett paket påläggas 50 öre som fraktbidrag. Vid köp av fem paket erhålles det sjätte gratis. Skriv i dag till avdelning 12.

Exogen Manufacturing, Avdeln. 12 STOCKHOLM 5.

Var och en

som för hela år 1928 prenumererar på

Svenska Morgonbladet

(Oberoende av vilken upplaga)

erhåller gratis, endast mot insändande av postens kvitto samt 80 öre till porto och expeditionskostnader

LEONARD STRÖMBERGS utmärkta bok

I brytningstid,

en ytterst fängslande skildring från den stora folkväckelsens dagar i mitten av förra århundradet.

Boken är tryckt på prima engelskt espartopapper, boklädspris kr. 4:25.

Prenumeration sker på vanligt sätt å närmaste postanstalt, varvid begäres kvitto, som, jämte ovan nämnda 80 öre i frimärken, insändes till Svenska Morgonbladets Exp., Stockholm C, varefter boken omgående sändes. OBS! Boken kan också fås i extra fint klotband i blå färgton mot ytterligare 70 öre för inbindningen, alltså tillsammans kr. 1:50.

Prenumerationspris för 1928:

Utom Stockholm å närmaste postkontor:

Uppl. A: Morgonupplagan (Stockholmsuppl.):

Helår: Halvår: Kvartal: Mån.:
18:— 10:— 5:— 1:85

Uppl. C: Dagupplagan (Dagl. Landsortsuppl.):

14:— 8:— 4:— 1:50

Uppl. D: Halvveckouppl.:
5:80 3:50 2:— 0:75

I Stockholm fritt hemburen:

Stockholmsuppl.:
28:— 15:— 8:— 2:75

Prenumerera genast!

RÄTTA ORGANET FÖR LÖNANDE ANNONSERING

ÄR DEN VIDT SPRIDDA DAGLIGA MORGONTIDNINGEN



Gerda Hellberg-Castelli

EN VIT FLUGA

Roman

Kr. 5:50

Lämplig julklapp.

Finnes i alla boklädor.

Medarbetare:

Politik:

Wilh. Ericson.
Rutger Essén.
Ernst Rosén.

Kultur:

Agne Beijer.
Herbert Grevenius.
Gustav Näsström.
Ture Rangström.
Sten Selander.
Kjell Strömberg.
Sven Söderman.

Krönikor:

Berco.
Bes.
Bon Soir.
Panza.

Sport:

Flying.
Glokar Well.
Ted.

Utlands- korrespondenter:

Ture Dahlin, Paris.
Gunnar Löwegren, Paris.
Neander Nilsson, Rom.
Torsten Quensel, Berlin.
Eskil Sundström, London.

Nyhets- och repor- tageavdelningar

under medverkan av de rap-
paste pennor.

En daglig fläkt!

från Sveriges kulturcentrum

Stockholms Dagblad

HUVUDSTADSUPPLAGAN

med alla bilagor, kostar numera på posten endast:

2 Kr.

PER MÅNAD

18 Kr.

PER ÅR

Stockholms Dagblad på posten är ingen omdaterad eller omstuvad "landsortsupplaga", utan utgår med fullständigt samma, rika innehåll och samtliga de bilagor, som huvudstadsupplagan. Icke innehåll, men väl priset är reducerat för Stockholms Dagblads prenumeranter i landsorten!

Nyheter! Sport! Reportage!

Specialartiklar:

Fri talan:

Stockholms Dagblads avdelning för absolut obundet åsiktsbyte i allvarliga och ömtåliga samhällsfrågor är svenska pressens mest intressanta och inom **alla** samhällsklasser mest uppmärksammade **fria** forum.

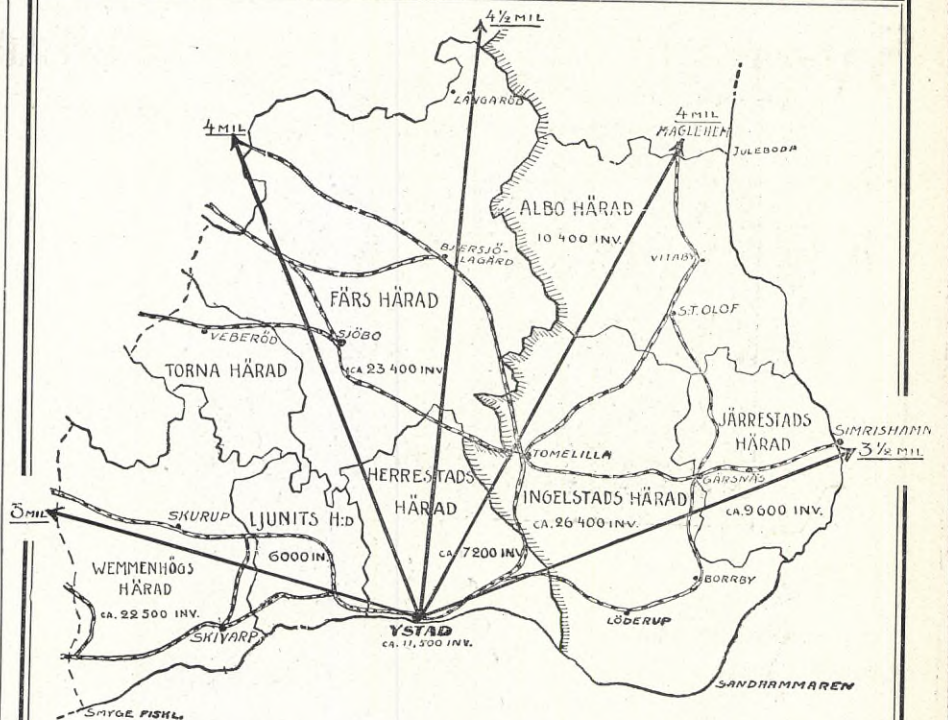
Bilder och röster

Stockholms Dagblads trevliga, vackra och intressanta söndagsbilaga är rikt illustrerad. — 16 sidor. Varje söndag dessutom en 32-sidig novellbilaga.



GÖTEBORGS HANDELS- OCH SJÖFARTS-TIDNING är en av landets mest uppmärksammade dagliga tidningar. Politiskt kulturellt liberal. Huvudredaktör Torgny Segerstedt.

GÖTEBORGS HANDELS- OCH SJÖFARTS-TIDNING är landets främsta dagliga tidning inom sjöfart, handel och industri. G. H. T. är Göteborgs och Västra Sveriges största dagliga tidning. Postabonnera för 1928. Helår Kr. 22.—, kvartal Kr. 6.—.



Av Skånes c:a 30 nyhetstidningar tillhör Aurora de tio främsta.

Aurora äger ett spridningsdistrikt lika omfattande i befolkningsavseende som städerna Jönköping, Västerås, Uppsala och Gävle tillsammans. Aurora utkommer dagligen för Ystad och södra Skåne samt sändes å järnväg och buss till mer än 100 orter inom sitt naturliga spridningsdistrikt.

Aurora är modernt redigerad. Aurora är ledande nyhetstidning för sin bygd. Dess inflytande är i ständigt växande.

Koncentrera Eder annonsering för södra Skåne i Aurora!



Det är rätt!

Ni har mitt fulla gillande. Viking-blankade skola skorna vara på söndagspromenaden. Det ger stil och elegans åt dem. Den moderna toaletten ställer ökat krav på välputsade, fina skor. Jag har att bjuda Eder i överlägsna kvaliteter alla gängse kulörer samt ofärgad

VIKING SKOKRÄM



2 1/2 öre en portion FÖR ALLA ÄLDRAR En portion öre **2 1/2**

